

REDACȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.
Pe șase luni .. 10 ..
Pe 1 lună .. 2 ..Nr-ul de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

Pe un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 6 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Stigmatizați!...

(*) Actualul ministru al justiției pe când era în opoziție, nainte de asta cu 10 luni, făcând reclamă în jurul său dând aproape zilnic știri despre marea sa operă juridică: *propunerea de dare în judecată a drabantilor!* Ziarele kossuthiste mai ales scriau minuni despre acest cap de operă a »marelui jurist«. Și dacă se va fi aflat »drabant« care să creadă, că Polónyi va ajunge vre-odată să citească în Dieta propunerea sa, acela de sigur n'a putut avea somn liniștit. Vor fi tremurat rău drabanții îndeosebi când au văzut, ce n'au visat: pe Polónyi ministru al dreptății!

În cluburi se și vorbea, iar în presă se scria într'una, despre darea în judecată a drabantilor.

Polónyi însă a tăcut ca un pește. Numai caracudele kossuthiste, Zoltanii nepricepuți, au luat treaba în serios și într'un avânt dramatic, când n'aveau prin apropiere nici un ministru, în comisiune au și hotărât să discute darea în judecată a »trădătorilor« de drabanți. A sărit însă iute la mijloc Kossuth și astfel nici până în ziua de azi Dieta n'a hotărât darea în judecată a drabantilor, deși majoritatea ar vota-o cu amândouă mâinile.

Ceva însă tot trebuie să se facă, pentru patria delat de putere să-și spele obrazul. Un an de zile ei au strigat într'una, că drabanții au călcat legile și-au tradat nația. Polónyi a ajuns ministru mai ales, pentru că în campania asta contra drabantilor, avea rol conducător.

Ce să facă însă? M. Sa când le-a dat puterea, se știe, le-a pus condiție: pe drabanți să-i lase în pace.

Polónyi n'a putut să înceapă deci nici măcar un simulacru de dare în judecată.

Ne pomenirăm deci cu propunerea de *stigmatizare*. Pe placate, cari se vor afișa în toate părțile, drabanții vor fi declarați oameni de nimica, trădători ai nației.

Vorba aia: S'au scremut munții ș'au născut un — șoarece.

Ideia e atât de barocă, în cât mai tare vor râde — însăși drabanții. Par'că toate ziarele nu i-au înjurat într'una și nu s'a strigat împotriva lor luni, de zile, că sunt trădători?! Ba au trecut și prin focul — ouălor clocite și a »fokos«-elor dela Dobrițin. Acum, când trăiesc tigniți din pensia mare ce li-s'a asigurat prin grația regală, placatele ce se vor afișa sunt apă sfințită pentru ei!

Însăși presa maghiară kossuthistă vede ridicolul. »Fügellenség« de eri scrie: »Nu ne putem însufleți pentru acest război cu placarde, care are așa zicând caracter de operetă. Politicianii serioși ar trebui să se geneze, ca păcate grave de drept public să se pedepsească în pervazul unor reclame ca cele privitoare la cafeaua de malată Kneip«...

Și noi tot așa zicem. E ridicol ceea-ce se plănuiește. Folos din asta nu pot să aibă de cât cel mult tipografiilor căror li-se va acorda favorul să tipărească placatele. Lumea nu se va îmbulzi să citească proza tardivă a leilor kossuthiști îmbânziți, căci, desigur, placatele nu vor cuprinde nimic nou despre drabanți. Din contră: s'ar citi cu mai

mult interes dacă vre-unui drabant i-ar trăzni în minte să scrie un *răspuns* și să arate schimbarea la față și toate șarlataniile guvernantilor de azi...

Așa că dacă e să rămână cineva *stigmatizat*, apoi nu drabanții sunt aceia, căci împotriva lor și așa s'au scris câte de toate, ci stigmatizată rămâne coteria politică care prin astfel de acte își bate joc de țară... Aibă curagiul și mărturisească această coterie că a prostit țara, când vorbea de »pedepsirea criminalilor drabanți«, aibă curajul și spună, că peste capetele înfierbântate ale Zoltanilor este pază, că acel pretins »cap de operă« alui Polónyi n'a fost de cât un humbug, după cum și placatele d'acum nu sunt de cât maculatură, care mărturisește sărăcia de idei alui Polónyi și a întregului seu partid.

— **Averea bisericii sârbești.** Un ziarist maghiar a vorbit, zilele acestea, cu un fruntaș sârb. Acesta i-a spus următoarele:

»Patriarhul Brancovici are cam 800.000 cor. venit anual. Avem 26 mănăstiri și acestea pe lângă cele 36.000 jugăre pământ bun, mai au și alte venituri, până la 200.000 cor. Venitul acesta îl risipesc cei vre-o 75 călugări. Dar nici atâta nu le ajunge, ci ei au înglodat mănăstirile în datorii. Chestia asta trebuie rezolvată acum la congres, căci e chestie nu economică numai, ci e corupție la mijloc. Peste tot: la congresul ce se va întruni curând, chestia patriarhului va produce discuțiuni inverșunate. Comisia congresuală pare a se fi convins anume, că patriarhul a scurtat cu 800.000 coroane fondurile«.

După cum se vede, și congresul ce se va întruni în Decembrie la Carlovitz va fi tot așa de sgomotos ca cele precedente.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

SCRISORI.

V.

Lui Adrian.

Când am văzut pe sălișteni la Expoziție cu bărbații ca trunchiul și cu fetele ca din povești, le-am admirat mai întâi veselia lor zgomotoasă. Atâta sănătate și voie bună și un atât de cald simțământ pentru viață! Nici o față mohorâtă, nici o privire întunecată, nici o cobă de nenoroc! Aș fi dat o împărăție întreagă pentru un singur pesimist din Săliște.

Și totuși exista pesimistul. Poate era chiar printre dâșii. Sau poate stetea acasă la pândă, ca fata cea urâtă, pe care mama n'o scoate la joc. Iar la întoarcerea dela praznic el îi primește cu »glas de durere«, cu vaiete de alarmă, — »Casandra care vestește prăbușirea Troadei«.

Într'o gazetă se pune și arată lumii ce are Săliștea. Cică are o gospodină care-și vinde untu și bea numai zărul vacei sale lăptoase. Și are — auzi înțelepciune! — o reuniune de înmormântare, care nu vrea să înmormânteze pe cei vii și o grădină, care nu produce zarzavaturi în timp de secetă. Și mai are, mă, »fete frumoase cari — vai ce prost gust! — s'ar mărita după domni«.

Și cum? Pentru atât numai să îi se rupă omului baierile inimei și să prevestească Săliștei soarta Sodomei și Gomorei? Aș! Sunt și alte

rele adânci. Mai are Săliștea o babă gușată în capul satului, care babă zice »bună tala«, în loc de »bună seara«. Ba și o pisică cu clopot mai are, care — pesimistă și ea — nu prinde șoareci ori cât ar da târcoale pe la culcușurile lor!... Adevărat! Ce stări dureroase!

Cetind aceste plângeri, ne vine în minte o *frăuă* bătrână din Cristian. (Seliștenii pronunță »Cristian«!) Era Dumineca Floriilor și ea venia dela biserica săsească, unde popa predicase despre podoabele primăverii și despre puterea vieții. Se înduioșase amar frăua noastră și plângea singurică pe drumul spre casă.

— Da ce plângi, jupâneasă Kati?

— Je, c'o zis popa nost...

— Da ce-o zis, jupâneasă?

— Na je, c'o zis...

??!

— O zis... pasăre pe cleangă verde!!

Și urla nenorocita de ea, pentru că popa lor zisese »pasăre pe creangă verde!«

Cam în starea sufletească a jupânesei Kati e și pesimistul nostru.

Aude pasări cântând, e primăvară în jurul lui și el îi dă înainte cu melodia lui »ce chin, ce jale, pe la capul dumitale!«

Dar să vedeți mai departe.

Pentru că sunt atâtea năzdrăvăni în Săliște, babe, unt și zară, pisici și reuniuni de înmormântare, fete frumoase și grădini fără zarzavat — știți cine e de vină? Un domn profesor din Iași, care a scris frumos despre ce a văzut.

Iată pozna. Adecă-te cum? E vinovată Săliștea, că se scrie cu însuflețire despre ea? Plătește ea

bir scriitorilor s'o preamărească? Sau trebuie, eu drumeț, străin, iubitor de frumos, când vin acolo să-mi scot ochii înainte de a privi la frumusețile ce mi-se desfășoară?

Cobor hula Săcelului și dau în comuna cea mai românească din Ardeal. Nici o tăbliță oficială nu-mi arată la intrare, că »însuflețirea e oprită«. Văd poziția pitorească a satului. Vorba prietenească și vioae a celui dintâi întâlnit mă atrage. Mă încălzește repede limpezimea graiului și inteligența țărânilor sprintene. Mă captivează ospitalitatea, inima deschisă și temperamentul celor cu carte.

Stradele de alungul râului și cele povârnite de pe lături îmi arată casele vechi într'o liniște și mulțumire patriarhală. Dar portul acela simplu, în cari numai două culori, albul și negru, dau o armonie așa de desăvârșită! Dar fețele acele albe, curate, aristocratice de fecioare și pasul lor miădios, parecă învățat anume! Dar cântecul și jocul! Să trec înainte ca sloiul și să nu mă opresc în fața lor, scoțându-mi pălăria?

— Ei da, răspunde pesimistul, dar de ai ști, că în sat avem și un cățaluș bolnav de jigodie și că Nuța nu-și spală rufele cum se cuvine, ne-ai plânge de milă!

Are dreptate Kati... adecă pesimistul... numai, că *rufele nu se spală la gazetă*. Cățeluși bolnavi și babe gușate sunt pretutindeni. Năcazuri economice și sociale găsim, identice, în toate satele. Dar pe noi nu ne interesează să știm ce are Săliștea comun cu alte sate, ci cu ce se ridică de asupra tuturor și — se ridică așa de sus!

Fidelio.

Din Dietă.

— Sedința dela 23 Noembrie. —

Președintele deschide ședința la ceasurile 10¹/₄. Se debate budgetul pe articole.

Vázsonyi Vilmos polemizează cu **Polyt.** S'a vorbit despre o coaliție a naționaliștilor cu socialiștii și democrații. El ca democrat respinge această insinuare. Ungurii suferă tocmai așa ca și naționalitățile.

Milan Hodzsa: Trăiască noul secretar de stat! (Răsete).

Vázsonyi Vilmos: Naționalitățile vor trebui să dispară ca partid. Ele păgubesc principiile democratismului.

Ugron Gábor: Cere să se înființeze o curte ungurească, după-cum există una austriacă. În Viena este un împărat dușman nouă.

Voci: Este drept!

Ugron Gábor: Ce am spus?

O voce: Gura te-a luat pe dinainte.

Ugron Gábor: Cere ca guvernul să ceară înființarea curții ungurești.

Milan Hodzsa (în chestie personală). Polemizează cu **Vázsonyi**. Nu suntem democrați prin interes de partid. Cerem sufragiul universal din convingere. Și noi spunem, că nu numai Români, Slovaci și Sârbi sunt asupriți, ci și Ungurii. **Vázsonyi** a spus că nu vrea alianța cu naționalitățile. Nici nouă nu ne trebuie coaliția cu democrații. **Vázsonyi** a otrăvit principiile democratismului, mărturisindu-se aderentul lor.

Dr. Stefan C. Pop. Polemizează și el cu **Vázsonyi**. Oamenii politici naționaliști nu-'s atâta împotriva Ungurilor, ci dimpotrivă spun și ei totdeauna că Ungurii sufer și ei ca naționalitățile. Am votat în Arad pentru un kossuthist, căci el s'a mărturisit aderentul sufragiului universal adevărat.

Vázsonyi mai răspunde, dând unele lămuriri.

Se votează cheltuelile curții și mulți deputați kossuthiști votează *contra*.

Dr. Stefan C. Pop: propune suprimarea lefurilor vice-președinților. Actualul vice-președinte al camerei, **Rakovszky István**, a rostit mai de mult un discurs în care a cerut suprimarea acestor cheltueli pentru motive de economie. Presupun, zice, că dl **Rakovszky** nu și-a schimbat de atunci părerea.

Primul ministru Wekerle vorbește pentru menținerea acestor lefuri. Vice-președinții au mult de lucru și au multe cheltueli.

Propunerea dlui **dr. Stefan C. Pop** se respinge.

Ugron Gábor vorbește împotriva așezămintelor comune, în cari încă tot mai domnește un spirit de absolutism. Critică organizația curții comune de conturi.

Primul-ministru Wekerle vorbește despre această chestiune. Va înainta un proiect de lege prin care se va stabili, că cheltuelile comune votate de delegațiuni vor trebui ratificate de Cameră.

După pauză **dr. Aurel Vlad** propune suprimarea penziilor ministrilor și a fișpanilor.

Ministrul-președinte Wekerle spune, că aceste penziuni sunt îndreptățite. Cere respingerea amendamentului, care firește se respinge după această poruncă venită de sus.

Contele Batthyány Tivadar vorbește

despre aspirațiile croaților cari vreau să se rupă de Ungaria și vreau să întemeieze Croația-Mare. Croații s'au putut convinge, că Ungurii au intențiile cele mai bune pentru ei. Ungurii au dizolvat Dieta, făcând cu puțință alegerea actualei Diete croate. Ei au introdus și libertatea adevărată a presei. Azi se poate scrie liber prin foi... (Mare zgomot pe băncile naționalităților).

Dr. Alex. Vaida-Voevod: Au învins socialiștii și democratizmul!

Batthyány Tivadar: Nu vorbiți D-v. cari v'ați însoțit cu socialiștii. Nu aveți dreptul să vorbiți despre libertatea presei. Noi Ungurii ne vom înțelege cu naționalitățile, însă cu D-v. (cătră deputații naționali) nu!

Ministrul croat Josipovich Géza: este de acord cu **Batthyány** și dorește să dănuiască frăția croată-maghiară.

Dr. Alex. Vaida-Voevod: Invinuște majoritatea că a adoptat după o discuție de 3 ceasuri budgetul. Se vede că veți vota toate, după o poruncă venită de sus.

Președintele: roagă pe orator să nu bănuiască pe nimeni.

Dr. Alex. Vaida-Voevod: Mulți votează după poruncă. Ei vor vota și mărirea contingentului de recruți (Sgomot). Respinge proiectul.

Baronul Bánffy: Cere ca membrii casei domnitore să învețe ungurește.

Casa magnaților.

În casa magnaților s'a desbătut azi proiectul de lege despre încurajarea industriei.

Szterényi József polemizează cu contele **Zselénszky Róbert**.

Contele **Zselénszky** răspunde lui **Szterényi**.

Se pune în discuție proiectul de lege despre navigație.

Contele **Szapáry László** crede păgubitoare pentru corăbii condiția ca ele să fie silite a atinge fiecare an un port ungures.

Kossuth îi răspunde.

Contele **Nákó Sándor**, guvernatorul de Fiume, cere un birou pentru verificarea măsurilor în Fiume. Ministrul **Kossuth** respinge amendamentul.

Vorbirea lui dr. M. Polyt

rostită în ședința dela 22 c. a Dietei. —

Onorată Cameră! De câte ori trebuie să iau sub critică budgetul Ungariei, totdeauna mă copleșește un sentiment de oare-care melancolie. În privința stării sale economice și financiare Ungaria se aseamănă bogatului sărac, seamănă omului — domn care în urma poziției sale sociale nu-și poate da seama de situația sa materială, de venitele sale. Asta-mi reamintește de acel burghez francez, care a întregat pe un conte ce trăia în mare lux: »Monsieur, combien gagnez vous par an?« (D-le, cât câștigi d-ta pe an). Acela a fost surprins și a răspuns: »Moi, Monsieur, ce n'es pas un manière de compter cela«, — dar nu e obiceiul meu să-mi dau seama de asta! Nu de mult au fost aici englezii, au fost p'aici membrii clubului Eighty, au vizitat frumoasa Budapesta, s'au vizitat și parlamentul acesta pompos. Și aceia au întregat: »Combien gagnez vous par an?« sau »What ist your income?«

Sunt mulți între noi, cari au umblat prin Londra s'au văzut parlamentul englez. Ei bine: palatul acela nici pe departe nu-i aranjat cu așa strălucire și lux ca al nostru (*sgomot la mijloc*). Întreg însă: ce suntem noi pe lângă Englitera? În Englitera, la Londra mai ales sunt atâția mi-

liardari și milionari, în cât ar fi în stare să cumpere Ungaria întreagă, și totuși: Englezii aceștia sunt mai modești de cât noi, locuitorii Ungariei sărace. Nu aprob, onorată Cameră, ca în centru să fie lux, când în periferii este mizerie și sărăcie.

Eu nu pot socoti de sănătos acel trup omnesc, ale cărui extremități sufer de atrofiare.

Onor. Cameră! Nu pot să afirm, că situația financiară nu s'ar fi ameliorat. Da, s'a îndreptat. Finanțele de acum trei-zeci ani nu se pot compara cu cele de azi. Atunci era o stare desperată; Camera trimisese atunci o comisie mare să lecuiască finanțele deranjate ale țării. Generațiunile de acum nici nu pot să înțeleagă faptul, că sub **Kerkápoly** Ungaria abia a găsit în Europa un credit de 153 milioane. **Bietul Ghyczy** bătrânul, când s'a decis, la sfârșitul vieții sale, să primească portofoliul finanțelor, a fost silit să plătească, în calitate de ministru de finanțe, o camătă de 12 %, curată uzură.

Când astfel au stat finanțele țării, s'a ivit un bărbat tânăr, a cărui menire a fost să ajute finanțele Ungarei. Pe acest bărbat tiner noi l'am cunoscut ca pe referentul eminent al comisiei financiare: era **Széll Kálmán**. Cu zel tineresc s'a apucat să dregă finanțele țării; în parte a și reușit. La 1876 **Széll Kálmán** a coborât deficitul dela 60 milioane deja la 24 milioane. A venit însă atunci, onor. Cameră, ocupația Bosniei, care a dărâmat grămadă toate planurile lui. S'a dus deci la Viena și a demisionat. Par-că'l văd ș'acum în palatul din strada **Sándor**, cum umbla de trist **Széll Kálmán**; mi-a povestit întreaga audiență la rege. Să nu vă mirați, că p'atunci un ministru a stat de vorbă și în relațiuni cu un deputat naționalist.

Markos Gyula. Atunci erai 48-ist!

Polyt. Atunci, on. Cameră, nu era *mauvais genre* a intra în relațiuni cu un deputat naționalist. Acum, on. Cameră, este *mauvais genre* (protestări). Dar tocmai de aceea, noi nu ambiționăm să legăm astfel de relațiuni, pentru-că nu vom să aparem, că ne îmbulzim (*miscare*).

Am amintit, on. Cameră, ocupația Bosniei. După părerea mea, chestia asta și azi este de actualitate. Pentru ocupația Bosniei noi am plătit foarte mult, plătim și azi, iar dacă cine-va ar întreba pe unguri, că la ce bun toate astea, pentru ce trebuie să plătim și azi, răspuns n'ar putea da nimeni.

Știm, onorată Cameră, că la 1878 opinia publică în Ungaria era hotărât în contra ocupației Bosniei; vorbind atunci în contra acușățiunii Bosniei am avut succes mare în Cameră. Eram ascultat cu atenție, când făceam comparație între starea țaranului sărac din Bosnia și relațiunile urbariale din Ungaria. Totuși ce s'a întâmplat? Decedații conte **Andrássy Gyula** și **Tisza Kálmán** au luat poziție pentru ocupație. **Tisza** a ținut și o mare vorbire în acest sens ș'a argumentat atunci în contra mea și a stângei extreme folosind o frază care a avut mare efect. Fraza asta a fost: ocupația a fost necesară și e necesară și azi, pentru-că a sfârșit capul hidrei slave.

Asta a plăcut atunci și Ungaria s'a împăcat cu gândul ocupației și rabdă și acum ocupațiunea fără a ști de ce.

Două iluziuni au născut din ocupațiune. Una în Budapesta, alta în Belgrad. Astă-primăvară literații maghiari și politicianii, au fost prin Belgrad, s'au împretinit cu Sârbi, ba s'au și sărutat în semn de prietinie. Nici chiar hamalii n'au vrut să primească bacșiș dela oaspeții maghiari. În Belgrad se născuse iluzia, că Ungaria poate să facă ceva, poate să mijlocească ceva pentru încetarea ocupației. În Budapesta oamenii trăiau până acuma în iluziunea, că Sârbi și peste tot, popoarele din Balcani pot fi câștigate și fără a face ceva în interesul evacuării Bosniei.

Aceste două iluziuni au provocat scandalul dela Orșova, pe care nu l-au șters nici masalele tinerimei maghiare. Nu zic prin asta, că guvernul maghiar n'ar fi procedat corect. Guvernul maghiar așa a trebuit să procedă, în urma relațiunei cu Austria. În Belgrad însă așa se crede: pentru Unguri e mai de preț prietenia Sârbilor (Strigăte: Așa și e!) decât întreaga prietenie și legătură cu Viena.

Am auzit vorbirea foarte frumoasă a dlui prim-ministru, a omului de specialitate, în cadrul căreia a prezentat bugetul. Așa de frumos ni-a predat acele cifre, ca virtuosul pe violină cânt-

tecele; am auzit acolo arpeggio, am auzit pizzicato, flageolet, adagio, am auzit piano și forte. Ca specialist, știe să manueze bine cifrele. Numerii sunt ezacți, adevărați, ba afirm, că poate să fie ezact și adevărat și substractul numerilor. Ceeace nu este însă adevărat și bine, e aplicarea numerilor și ceeace escepționez în genere, întreg sistemul financiar din Ungaria.

Sunt treizeci de ani, de când cu prilejul unei discuțiuni bugetare am dovedit că în afacerile financiare de stat și mai ales în proiectul de buget, de două ori două nu totdeauna este patru, ci adesea — zero. Această afirmare a mea am dovedit-o cu finanțele Turciei. Tocmai atunci căzuse un ministru de finanțe, Defdet — pașa. În Asia minoră cultura oilor era foarte înfloitoare atunci; ministrul de finanțe credea că din asta statul va câștiga mult, a ridicat deci din an în an dările. Făcea socoteala așa, că dacă oile într'un an au adus un venit de 2, în anul viitor au să aducă 4. Urmarea sporirii dărilor a fost însă, că locuitorii au vândut măcelarilor oile și au emigrat. Sunt de părere, că și în bugetul nostru la pozițiile de venit sunt multe cari nu se vor realiza.

Lucrul de căpetenie este însă, că Ungaria nu va fi în stare să supoarte greutățile financiare uriașe ce i-se impun din Viena. Și asta este în legătură cu pactul, este în legătură cu chestia ridicării contingentului militar și peste tot, cu acele relațiuni ce se derivă din legătură cu Austria.

Onorată Cameră! Ocupațiunea Bosnei este călcăiul politiceii orientale a Austriei ori mai bine a cercurilor dătătoare de ton vieneze. Nu știu, dacă Ungaria va fi în stare să dea totul, deși va fi silită să voteze tot, tocmai ca în 1878 în chestia Bosnei și Herțegovinei, și față de oare-cari pretenziuni vieneze actualul prim-ministru o să ajungă în situația în care Széll se afla la 1878.

Onorată Cameră! Finanțele statului în toate țările și la toate națiunile au oare-care istorie, oare-care tradiție. Și Ungaria își are tradițiile sale financiare și anume, nu numai după 1848, după transacție, ci și înainte de 1848.

În Europa, privitor la finanțe, sunt două sisteme: francez și englez.

O voce (în stânga). Sistem maghiar!

Polyt. Adevărat, că nu se fac toate așa ca în Franța ori în Anglia, ci numai ceva asemănător.

Acum, când criticăm proiectul acesta de buget, trebuie să știm cum este împovărată Ungaria. Dar asta nu o știm, pentru că în proiectul acesta nu-i arătată întreaga povară, ci aici sunt tot felul de dări suplimentare, comunale, așa că în Ungaria se plătește și de două ori atâta dare cât ni se arată în proiectul de buget.

Onorată Cameră! Eu zic, că ar trebui să stabilim un sistem în Ungaria. Ori vrea guvernul maghiar a face ca în Franța și atunci trebuie ușurate de tot felul de lucruri comunele, ori nu vrea de fel acesta, ci susține autonomiile și atunci iară trebuie să lase multe în grija municipiilor comunale. *Tertium non datur!*

În Ungaria, on. Cameră, comitatul este centrul administrațiunii și al politiceii. Natural însă, că trebuie să se reformeze comitatul prin autonomie. Autonomia municipală este deci ținta reformei. Azi la periferii comitatele însemnează gentrii adunați din toate neamurile, cari sub masca patriotismului dau tonul.

Sub mantaua patriotismului maghiar fel de fel de streberi stăpânesc în comitate.

Pe noi, naționalitățile, On. Cameră nu ne mulțumește numai o reformă electorală privitoare la alegerile dietale. Pretindem și reformarea alegerii reprezentanților nostri comitatensii. Noi vrem ca parlamentul ungar să fie o expresie fidelă a locuitorilor țării și comitatul tot așa să dea o iconă fidelă a locuitorilor săi. Asta nu se poate ajunge decât în cadrele autonomiei municipale, prin introducerea sufragiului universal.

On. Cameră! M'am bucurat mult când onorabilul ministru de interne a sulevat în aceasta Cameră ideea sănătoasă, ca comitatele în afaceri financiare să se bucure de mai multă independență, ca dănele să fie ca în trecut fortărețele de apărare, fortărețele constituțiunii Ungariei. (*Aprobări*). Zic, m'am bucurat când on. ministru de interne a venit cu aceasta chestiune în Cameră m'a intristat însă pe de altă parte, când a zis, că deși recunoaște instituțiunea fișpanatelor de ceva fără rost, ea trebuie totuși menținută, cu privire la naționalități. (*Așa-i în stânga*).

On. Cameră! Ahea pot crede, că fericitul tată a onorabilului ministru de interne ar fi spus vreodată așa ceva. Pentru că, aceasta face o impresie colosal de rea în străinătate. Asta ar vrea să spuie aceea, că în Ungaria sunt astfel de stări de lucruri, încât majoritatea locuitorilor țării (*Contestări*) ori cel puțin jumătatea lor trebuiesc ținuti sub pază polițială. Aceasta On. Cameră, este cel mai întristător testimoniu de paupertate ce se poate da cu privire la stările din Ungaria. (*Așa-i! Așa-i! în stânga*).

On. Cameră! Eu așa avea multe de spus despre aceasta chestie, mai ales cu privire la Croația, dar n'o fac. Aș vrea să desfășor acea politică de naționalități, pe care a făcut-o guvernul trecut și o face și guvernul actual. Acum 31 ani, când era la ordinea zilei novella legii electorale, am ținut un discurs în Cameră. Am plecat din principiul democratic și în stânga extremă în partidul kossuthist au plăcut mult principiile democratice, dar am spus atunci ceva, ce a făcut mare resens în Cameră, anume, că în urmarea dezvoltării principiilor democratice, Ungaria ori va deveni o Svițară orientală ori nu va fi. (Sgomot mare.) Nici prin minte nu mi-a trecut ca Ungaria să fie îmbucătățită, ca și cantoanele din Svițara. Doar aceasta n'ar corespunde evoluției istorice a Ungariei și nici nu este în interesul diferitelor popoare ale Ungariei. Dar am vroit să spun că trebuie reînființată vechea autonomie în comitate, însă pe bază modernă, pe bază democratică.

Autonomia comitatelor Ungariei era odată nemărginită, era mai mare ca și cum e azi neatir-narea cantoanelor din Svițara. Aceasta era ceva grandios. Dacă un comitat a cutezat să spuie »Ugocsa non coronat« asta ar însemna azi atâta, ca și când ar veni un canton să deneghe subordinația guvernului central din Berna. Iar autonomia comitatelor în Ungaria așa era.

Guvernul actual și cele trecute sunt în mare rătăcire când cred că vor putea să isprăvească ușor cu naționalitățile (*Mișcare mare*). În Ungaria naționalitățile represintă principiile democrației, ele aderează la tot ce în Ungaria este democratic. Am văzut-o aceasta și cu privire la partidul social-democrat; am văzut-o nu de mult în Pressburg, unde la procesul Juriga socialiștii au demonstrat pe lângă naționalități; am văzut nu de mult în Budapesta, când și-a dezvoltat Grossmann principiile și-a luat atitudine pe lângă naționalități. Și aceasta este ceva prea natural. Odi-noară guvernul unguresc a întins mână de ajutor socialiștilor împotriva naționalităților. Atunci eu am zis: »j'accuse«, acum este cu totul alta situația, nu numai aici în Ungaria, ci în toată Europa. Odi-noară socialiștii din Germania, nu vroiau să fie francezi, numai socialiști. Tocmai așa a fost aceasta în Germania și așa-i și în Ungaria, că socialiștii sunt acum în cele mai bune relații cu naționalitățile. De ce? Pentru-că aceasta este cerința democrației. (Va urma).

Ultime știri.

Executarea a 7 copii. Riga, 25 Noembrie. Eri au fost executați aici cu salve de pușcă 7 copii (sub vârsta de 16 ani) pentru pretinse uneltiri revoluționare.

Crisă în Sârbia. Belgrad, 24 Noembrie. Pe azi proiectul de împrumut va fi depus în Scupcină. Pasici este îngrijat de soarta lui, doare-ce guvernul francez a dat de știre, că împrumutul numai atunci va fi votat la bursă, dacă întâi se va aplană conflictul dintre Serbia și Austro-Ungaria.

Chamberlein nebun. Londra, 24 Noembrie. Chamberleine, fost ministru al coloniilor (pe vremea războiului cu Burii) a înebunit. El a și orbit și nu mai poate vorbi.

Conferența partidului kossuthist.

Budapesta, 21 Noembrie

În conferința sa ținută ieri, partidul kossuthist a desbătut bugetul pe anul viitor 1907. Importanța acestei conferințe o face faptul, că mai mulți ministri au luat parte la ea, făcând diferite declarații însemnate.

Faptul participării unor ministri, cari nu aparțin partidului încă poate fi privit ca simptomatic. Deși partidele coalizate, mai ales partidul kossuthist, au răspins în mai multe rânduri ideea unei contopiri a celor 3 partide ale coaliției, totuși se poate constata, că pe nesimțite ele merg pe calea acestei fuziuni. Participarea ministrilor din partidul constituțional la conferințele partidului kossuthist va contribui de sigur la asta.

Dintre declarațiile mai însemnate, amintim pe a ministrului-președinte, care a repetat încă odată, că guvernul studiază proiectul despre reforma electorală și că pune o grijă deosebită în arondarea colegiilor electorale în senz favorabil ungurilor.

Minstrul instrucției Apponyi a făgăduit că va prezintă Camerii o lege despre revizuirea școlilor primare. Proiectul acesta de bună seamă va fi o reeditare a faimosului proiect al lui Berzeviczy, dar de sigur într-o formă și mai gravă pentru noi, conform ambițiilor și talentului ministrului. Apponyi a mai spus, că regretă, că nu poate înscrie mai mult în buget decât cinci milioane pentru urcarea lefurilor învățătorilor. O mare amărăciune trebuie să ne cuprindă gândindu-ne la bieții nostri învățători, cari cei mai mulți trăiesc cu o leafă, care face abea a treia parte a lefii pentru care se plâng învățătorii unguri cu atâta larmă gălăgioasă.

Kméty Károly a pus o chestiune în discuțiune a cărei deslegare pentru noi ar forma încă o lovitură. El cere ca guvernul să retragă congrua, ajutorul preoțesc, acelor preoți, cari ar atâta în contra statului. Atrage atențiunea guvernului, că legea VI a anului 1890 dispune, că numai acele persoane vor putea fi preoți și capelani, cari vor ști limba ungurească. Cere punerea în lucrare a acestei legi.

Propunerea lui Kméty, care de altfel nici el nu-i vre-un ungur neaoș, ci un renegat slovac, este un nou atac șovinist unguresc împotriva naționalităților. Deși aproape toți preoții nostri știu ungurește, totuși executarea acestei legi anacronice ar fi contrară principiului de drept care spune, că o lege mai nouă nimicește alta veche. (Lex posterior derogat priori). Statutul nostru organic dă bisericii noastre libertate deplină în alegerea preoților nostri și infirmă deci legea citată de Kméty. Se pare, că și ministrul a înțeles aceasta, căci nu a răspuns lui Kméty nimica.

Kméty a mai cerut înființarea unei de a treia universități ungurești în Seghedin, iar Sziklay Otto a cerut-o pentru Pressburg.

Partidul nostru va trebui să opue acestei cereri alta: o universitate românească care ar trebui

Înainte de dejun,
dacă beal un ju-
mătate de pocal
de apă amară

Igmándi

alui Schmidthauer, stomacul nere-
gulat îl aduce
în ordine în de-
curs de 2—3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării contra naturii respirării grele, galbenare, umflarea ficatului și fierii, diabită, vîna de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comande se pot face la Schmidthauer Lajos, farmaclst în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari 50; să nu se cunfunde cu alta apă amară.

asezată în orașul central al teritoriului românesc din Ungaria, Clujul, de unde va trebui să o scoată pe cea ungurească care-i o cetate de străini înfiptă în inima noastră.

Apponyi și urcarea lefilor de învățători.

Încă o primejdie pe lângă atâtea altele. Acesta-i pentru noi rezultatul declarațiilor ministrului în această chestiune de mare însemnătate. Ministrul a spus, că statul va cere confesiunilor în schimbul urcării lefilor de învățători, *garanții în privința națională ungurească*. Știm ce va să zică aceasta, vrea să ne înfrângă rezistența de până acumă cu sărăcia noastră, care-i un prețios aliat al său. Ne va da ajutorul în schimbul limbii ungurești, ca limbă de predare în școli. Acesta-i înțelesul sinistru al cuvintelor lui Apponyi.

În ședința secțiunii Camerii pentru instrucție publică, ministrul a zis următoarele:

În chestiunea aceasta, ca în toate celelalte trebuie să avem în vedere un punct de vedere: *echilibrul bugetar*. Cine cere realizarea dorințelor sale cu nesocotirea acestei cerințe, se poate lăuda cu patriotismul său, dar slujește cauza dușmanilor țării. Vom face însă tot cât vom putea în limitele bugetului pentru îmbunătățirea lefilor învățătorilor, dar nu le vom depăși oricât de gălăgioasă ar fi agitația lor. Când puterea economică a statului va crește, învățătorii își vor primi partea lor de adaus la leafă. Atunci vom face soarta lor egală cu a învățătorilor din celelalte state europene. Pentru ce să face urcarea lefilor învățătorilor mai târziu decât a celorlalți funcționari. Partea cea mai mare a învățătorilor nu sunt în slujba statului și urcarea lefilor la ei, este complicată cu o altă chestiune, cu chestiunea *garanțiilor naționale și de stat pe care trebuie să le cerem în schimbul urcării lefilor*. Nu-i nevoie să mai explic, că nu putem aborda urcarea aceasta fără acele garanții. Incurcătura aceasta a pricinuit zăbovirea soluțiunii acestei chestiuni.

Dezvălirea monumentului lui Traian.

Brăila, 21 Noembrie.

După oficierea serviciului divin, corul școalelor și muzica comunală intonează imnul »Trăiască regele«. Se procedează apoi la dezvălirea monumentului și la apariția chipului lui Traian, publicul număros aplaudă cu frenezie.

Incepe seria discursurilor: Cel dintâi vorbește dl *Cicereanu* în numele comitetului de inițiativă. După d-sa ia cuvântul primarul orașului dl *Berceanu* care zice:

»Primesc cu multă plăcere și mulțumire monumentul ce l-ați dăruit orașului acesta și cred că am cu mine asentimentul tuturor brăilenilor pentru a vă exprima sentimentele mele de recunoștință.

»Ideea plămuită la venirea studenților italieni în localitate este astăzi adusă la îndeplinire, căci ea a fost transformată într-o lucrare neperitoare care va aminti patriei latine origina noastră fericită și actele mari ale străbunilor noștri.

Discursul d-lui ministru Dissescu: »D-le primar, d-le președinte, d-lor!

»Majestatea Sa regele, a cărui domnie fericită și glorioasă o serbează națiunea română, într-o scrisoare adresată regelui Prusiei zicea:

»Sunt singur la un extrem avant-post ca sentinela fruntării contra Orientului; trebuie să aștept cu răbdare să mă ajute cerul ca să răspund misiunii mele. Nu vreau fără inimă și fără conștiință să las după mine potopul.»

»Mari și profetice cuvinte, cari pentru binele nostru s-au îndeplinit. Potopul ce ar fi fost posibil este înlăturat și înlăturat tocmai pentru că sentinela a fost puternică credincioasă, iar locul unde a fost pusă era nimerit și pentru a ridică brațul în caz de atac și pentru a supraveghea în totdeauna.

»Marele merit de a fi ales acest loc, de a-l fi transformat pentru prima-ora într'un avant-post, este al împăratului roman trecut în legendele romane »foarte bunul Traian«.

»Multe figuri mari a avut antichitatea și cu drept cuvânt lumea nouă le glorifică.

»Nici una însă n'a fost mai prevăzătoare pentru viitorul civilizației omenești, îndeosebi nici una n'a făcut mai mult pentru noi Români din toate părțile.

»Așa de mult îi datorăm viața noastră de o mie opt sute de ori secolară.

»De aceea și posteritatea s'a arătat pentru memoria marelui împărat mai recunoscătoare decât față cu ori care alta. Lumea creștină numește păgână lumea veche, pentru a o caracteriza și diferenția. Traian este totuși zimbrul păgân pe care creștinătatea l-a consacrat. Sf. Gheorghe a fost atât de mișcat de viața întemeietorului Daciei traiane, că s'a rugat lui D-zeu de a scoate din infern sufletul marelui împărat, rugăciune care, după credința bisericeii, a fost primită.

»Genialul poet al latinătății, Dante, în cântările paradisiului său l-a glorificat de mai multe ori.

»Ce să zicem noi Români înaintea bronzului evocator al învingătorului Dacilor, singura formă sub care cel mai modest împărat al Romei îngăduia să fie admirat?

»Voim să aducem astăzi o închinăciune de pietate filială. Da să nu uităm că adevărata pietate filială nu stă atât în acte fie cât de solemne a unei devoțiuni externe, cât în înțelegerea conștientă a îndatoririlor urmașilor vrednici de moștenirea ce ne-o lasă un bun părinte.

»Pe coloana traiană, între numeroasele figuri, este una de o deosebită însemnătate și frumusețe: pe un timp de furtună Jupiter fulgeră și trăsnește. Este această figură simbolul care reprezintă furtuna, care a speriat armata dacică învinsă în Transilvania de Traian? sau simbolizează ea pe Traian, fulgerul care a adus lumină în Dacia, trăsnetul care a distrus pe barbari? Ori care să fi fost ideea conducătoare a artistului, faptul istoric transmis nouă, e realizarea unei mari idei politice, binefăcătoare nu numai pentru noi, dar pentru întreaga umanitate.

»Intemeietorul colonizării Daciei prin cele două războaie n'a voit numai să răzbune învingerile lui Domițian, să terorizeze pe barbarii din Pannonia și din Moesia, arătându-le ce poate curajul și energia romană. Nu! Împăratul, care a meritat titlul de »Dacicus« a fost condus în toată acțiunea sa de o idee mare, aceea de a împinge hotarele lumii romane în Europa. Cu drept cuvânt, el a găsit periculoasă ideea lui August de a lăsa fruntariile imperiului acolo unde erau. Traian făcând ce a făcut n'a urmărit întinderi teritoriale, ci păstrarea civilizației vechi. Cucerirea era un ce accesoriu întru cât trebuiau reduse puterile crescânde ale barbariei.

»Și dacă este un învățământ pe care noi Români trebuie să-l tragem în această mare zi, este acela de a admira marea idee politică a întemeietorului nouilor colonii, de a ști că lupta popoarelor trebuie făcută pentru triumful ideilor civilizatoare, iar nu pentru întinderi teritoriale.

»Multe sunt meritele învingătorului Daciei: cel mai mare este de a fi avut viziunea clară a misiunii istorice și politice a statului roman și de a fi salvardat vechea civilizație romană. Ceeace învederează cu deosebire această afirmare este greșala împăraților cari au părăsit politica lui Traian abandonând Dacia, greșala care a avut de urmare rămânerea pe loc a civilizației, ștergerea chiar după câteva secole.

»În serbările noastre jubilarie glorificăm două mari epoci, puncte de plecare fericite pentru noi: 106 și 1906. 106 este opera Traiană care după o viață intensă de 150 de ani s'a întrerupt și o mie de ani am ațipit. În secolul al XIII-lea începe o nouă epocă, odată cu întemeierea celor două prin-

cipate influențate de elemente străine, când Sa când bizantinii, când occidentalii.

»Dar adevărata operă a lui Traian reînviată secolul al XIX-lea.

»În restabilirea ei finală, a fost ajutată din nou de un puternic element, nou determinat un element arian relativ, învederându-ne astăzi în regenerarea popoarelor ca cea individuală necesitează intervenția elementelor eterogene tocmai din cauza unor calități și aptitudini cari sunt înzestrate pot împlini o anumită misiune. Minunata și neexplicabila apropiere a telor istorice separate prin sutimi de ani, și în alătura acestor două mari date: 106 și 1906.

»Un străin de Roma redă imperiului roman înviore neașteptată care este punctul de plecare al unei noi epoci. Un străin de o colonie mană, Carol de Hohenzollern e pe punctul de plecare al renașterii României noi.

»Geniul politic și militar al latinătății a legat partea de sus a Dunărei malurile celor două ritorii în cari avea să se dezvolte germeniul naționalității române.

»La o altă extremitate a țării, urmașul lui Mircea Vodă cel bătrân, iubitul nostru rege a legat aleși maluri: unul ținând de vechea țară românească, celalalt de vechea stăpânire a eroului din Rovine.

»Pornim dintr'o epocă când a fost învins popor barbar deși viteaz de poporul-rege al latinătății, poporul care pe acele vremuri reprezenta toată cultura omenească.

»Unde am ajuns a spune jubileul celor 40 ani de domnie, o spune expoziția noastră națională în care se vede ce am putut face, o spune conștiința noastră națională care se manifestă astăzi aici în Brăila sub forma serbării a 1800 ani de viață istorică, serbare ce considerăm și complimentul publicului nostru național, deși istoricește vorbind 106 este geneza lui 1906.

»Senatul roman credincios obiceiului de a lăsa pe împărați învingători, de șase ori a conferit lui Traian titlul de »imperator«, iar recunoscându-i știința supușilor l'a numit »optimus«, din cauza bunătății lui sufletești precum au numit pe August »felix«, fiindcă a pus cap luptelor întinse și a întemeiat imperiul fondând o dinastie.

»Așa salutăm și noi astăzi pe M. Sa Regele cându-i Felicio Augusto et melior Trajano, strigăm »Să trăiască împreună cu M. Sa Regina și Altețele Lor regale«.

Dupăce vorbește și dl sculptor *Pavelescu*, citește următorul

Act comemorativ. În anul dela Cristos 1906, patruzecilea al domniei noastre, împlinitu-s'au veacuri de când împăratul Traian a cucerit Dacia și a sădit în aceste locuri neamul românesc.

Pentru a serba al optsprezecelea centenar acestui mare fapt din istoria noastră națională a arătat pietatea fiiască ce avem pentru divul Traian, părintele neamului românesc noi Români am ridicat în Brăila prin subscripție publică acest monument a cărui inaugurare se face azi 8 Noembrie 1906 în fața marilor demnitari ai țării.

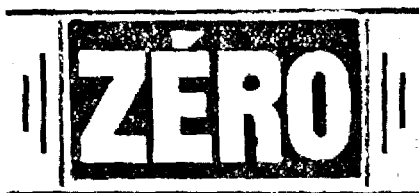
Întru pomenirea acestui fapt întocmitu-s'a actul de față care s'a semnat de noi și de toți membrii familiei noastre regale, de dl G. Gr. Cantacuzino prim-ministru și ministrul nostru de instrucție, de dl Constantin Dissescu, ministru de culte și instrucție publică, de ceilalți sfinți ai noștri și de alte căpetenii ce s'a aflat la această serbare precum și de membrii comitetului de inițiativă și s'au întocmit în două exemplare din cari unul s'a depus în temelie acestui monument iar altul se va păstra în archiva primăriei comunei Brăila.

Carol, Elisaaeta, Ferdinand, Maria, Carol Elisabeta, Maria, Gh. Gr. Cantacuzino, Tadeu Ionescu, I. C. Grădișteanu, C. G. Dissescu D. D. Berceanu.

Actul a fost pus în temelie monumentului.

La boala «VÂNĂ de AUR», diabetă și intestine indispensabil pentru leuze și copii în fașe. Tot omul iubitor de curățenie indispensabil trebuie să întrebuițeze medicamentul «ZERO», căci prin el dobândești o dispoziție plăcută și folositoare.

Impiedecă ori-ce infecție și zgăriere.

La întrebuițare e mai ieftin decât hârtia. Ori unde se poate căpăta.

„ZERO“ e fabricament de vată, brevetat BUDAPEST VII. — Strada ROZSA 45.

Telefon 87-52.

Telefon 87-52

Libertatea economică și legea industrială.

De dr. U. T. Mihailu.

VI.

c) Produsele prime.

Activitatea industrială constă în transformarea materiilor brute cu scopul a le face mai apte cerințelor omenești.

Pentru o industrie sunt dar materiile prime indispensabile. Aceste materii sunt însă în țara noastră puțin cultivate, varietatea lor e mică din cauza, că agronomia e încă retrogradă. Cultura plantelor textile, farmaceutice, industriale e la noi necunoscută. Aceste specii nu se pot cultiva într'un sistem agrar ca nostru, care e sistemul imperfect de trei holde. Pentru cultivarea produselor prime pe treaptă mai largă ar trebui să trecem la sistemul de 4, 6, 8, 10, 12 și 14 holde. O mare a industriei prin măsuri protecționiste proclamă o protejare egală pentru agricultură, ca să poată trece la metode mai desărușite și să prindă industria sub brațe. Câmpurile noastre sunt neglijate, ele fac adese impresia unor deșerturi părăsite și nelocuite, și nu unor plaiuri care să poartă stigma lăcomiei și capitalului organizat. Când holdele devin grădini îngrijite și lucrute cu iscusință, atunci e deja industria întemeiată, și să aibă nevoie de grația și bursa guvernului. Protecționismul ministerial nu ajută interesele esențiale și generale ale țării, el nutrește apetiturile și poftele unice minuscule. Industria va fi numai penultima marea proprietate favorabilă, care reprezintă și în parlament puterea politică, penultima proprietate mică și mijlocie ea va fi absolut stricătoare. Politica economică trebuie făcută din punctul de vedere a majorității, dar nu unei minorități disparente. Protecționismul industrial va zori urcarea prețurilor pe toată linia care lovesc mai ales clasele de jos. *Protecționismul e un complot constomacurilor celor săraci.*

Producția e azi cosmopolită, ea se bazează pe diviziunea universală a muncii. Fiecare stat caută să profite de condițiunile superioare și naturale și să se bucure în schimb de produsele altor țări cu alte condițiuni firești superioare. Egoismul național și mercantilismul e mort, lumea stă acum sub semnul liberalismului culant internațional.

Puterea țării noastre zace în pământul românesc. Grâul nostru care merge în străinătate poate concura cu calitățile prime, și ne asigură importuri industriale perfecte și ieftine. Pe reciprocitatea asta se bazează politica comercială și industrială modernă. Protecționismul direct, și protecționismul indirect în arta diplomatică la încheierea convențiilor comerciale. Ținta finală în industrie, agricultură, comerț, e eficiența și calitatea produselor, fără deosebire de naționalitate. Celebrul profesor Brentano afirmă, că Danemarca stat, demiindustrial a abandonat ulterior industria, recunoscând pozițiunea agrară preeminentă, superioară economică față de Anglia, Franța și Germania superioare în industrie. Danemarca prosperează deatunci în mod uimitor. Asemenea insulele Barbados, Filipinele și când au scăpat de sub politica strâmtă spaniolă etc.

D'ale școlilor noastre.

O cauză ce stânjinește frecvența școlară.

Una din cauzele cele multe, ce împiedecă în mare măsură executarea ordinațiilor eminate pentru frecvența mai intensă a școlii populare, este fatala împrejurare, că exercitarea și aplicarea gradată a pedepselor față de părinții școlarii absenți, este concretă — după uzul de acum — comitetului par. respective președintelui aceluia. Membrii acestui comitet, fiind înrușiți cu cei mai mulți din părinții copiilor arătați spre pedeapsă, stăruiesc pentru iertarea aceluia, iar ca să apară drepti față de toți, dar mai ales, ca să nu să observe părtinirea neamurilor, își pun toată influința pentru iertarea tuturor de pedeapsă.

Ce face președintele în așa împrejurări? Va scuza toate absențele. Pentru-că de aplică cu dela sine putere pedepsele, și cere antistiei com. încasarea aceluia, își ridică pe cap urgia întregei comune. Doar e fapt constat că antis. com. nu încasează pedeapsa la primul raport, ci adună câtră 3 și 4 raporturi, apoi pleacă la execuție prin sate. Și aceasta o fac cu acel scop vădit, ca să strice vazei preotului arătându-l ca pe un rău voitor al poporului. Ei în loc să spună oamenilor adevărul, mai bucuroși să scuza cu aceea că: popa vostru v'au pedepsit, el nu ne dă pace nici nouă, nici vouă, apoi ține-te la năcazuri cu poporul. Deci cumpănind preotul relele aceste, scuza.

Așa se deviază legea și se împiedecă mersul regulat al școlii. Pedepsirea absențelor școlare e o calamitate de care mulți preoți ar dori să scape. Și după lege, pedepsirea absențelor nici nu cade în competența comitetului par., respectiva președintelui aceluia. Deci, atât praxa de până acuma, cât și notele din fruntea raportului de 2 săptămâni (Mulaszt. kim.) sunt în contradicție cu dispozițiunile regnicolare de această natură.

Instrucțiunea Ministrului de culte emisă sub Nr. 4120 ex 1902., în partea a II. §. 23., precizează expres că antistiele comunale, fără privire la caracterul școlii, au să prescrie pedeapsa după gradațiune și să încaseze fără amânare. (1863 XXXVIII § 4., 1891 XV. § 4. și 1883 XLIV.)

Asemenea și hotărârea comisiunii adm. a com. Arad de sub Nr. 3702 din 1905., pe pagina 2 și 3, lasă comitetului parochial numai dreptul de a scuza absențele și a induce în rubrica corăspunzătoare, că respectivul școlar, a câte oară să arată spre pedeapsă.

Reese deci clar și limpede, că comitetelor parochiale nu le compete dreptul de a pedepsi, ci numai a scuza absențele dar și aceasta numai în locul al II-lea, căci în locul prim le scuza învățătorul.

NOUTĂȚI.

ARAD, 24 Noembrie 1906.

— **Nu li-se iartă nici placatele!** *Semioficiosul maghiar »Budapesti Hirlap«* dela 23 c. scrie împotriva placatului privitor la timbrarea drabanților. Tot așa și *semioficiosul austriac »Fremdenblatt«*. Zice că nu se poate tolera să fie timbrați, prin afișuri, ca niște ordinari făcători de rele, persoane sus puse în serviciul Coroanei, cum este de pildă Fejérváry, căpitan al gardei împărătești. M. Sa e indignat pentru această propunere și probabil că toată chestia va rămâne baltă.

— **Teatru și petrecere în Arad.** Azi s'au expedit din partea comitetului tinerimei aradane invitațiile la reprezentația teatrală și petrecerea ce va avea loc Mercuri în »Casa Națională« din Arad.

— **Corurile dela noi premiate.** Juriul pentru arte dela expoziția din București, după cum citim în »Neamul Românesc«, a dat medalia de aur tuturor corurile de peste munți, cari au luat parte la festivalul aranjat în Arenele romane.

— **Slovaci naționaliști condamnați.** La 6 Septembrie a venit la Neoplanta învățătorul maghiar (sau maghiaron) Gustav Szmétana, ca să-și ocupe postul de organist la biserica luterană. Poporul însă nu era mulțumit cu noul lor povățuitor și foile șoviniste zic că trei slovaci: Paul Tomanec, Ana Kollár și Ioan Kovács au provocat pe credincioși să iasă din biserică, să nu asculte cântarea învățătorului maghiar, dar aceștia n'au ascultat. Atunci cei 3 slovaci »panslavi« — se zice — au tras pe credincioși cu forța afară din biserică. Pentru fapta lor cei 3 slovaci au fost dați în judecată. Tribunalul i-a pedepsit pentru delict contra religiei la câte trei luni închisoare și câte 10 cor. amendă.

— **Statute respinse.** În Bătania Sârbii au înființat o societate de binefacere. Ministrul de interne n'a încuviințat aprobarea statutelor, pe motiv, că societatea de binefacere cu caracter de naționalitate nu se poate înființa.

În virtutea cărui articol de lege?

— **»Lucefărul«.** Revista »Lucefărul« continuă se apăra și la Sibiu tot așa de bine îngrijită și cu material literar tot așa de prețios ca și pe vremea când apărea în Budapesta. Am primit nr-ul dublu 17—18 al revistei. Sumarul este următorul: »Acasă« (articol) de Oct. C. Tăslăuanu; »Doina«, poezie de Maria Cunțan; »Dunărea la Turnu-Severin« (fragment) de G. C. Ionnescu; »O inimă« (nuvelă de I. Agărbiceanu); »Higiena în Taurida« (actul I, scena II) de Goethe. trad. de I. Borcia; »Datorie« (schiță) de Petru; »O du-mă sus«, poezie de Oct. Goga; »Scrisori din București« de G. Bogdan-Duică; Cronică (Premiul »Lucefărului«, Congresul național-bisericesc din Sibiu, Concertul Reuniunii rom. de muzică din Sibiu, Însmormântarea lui Axente Severu, etc.), Dări de seamă, Bibliografie. Ilustrațiuni: De pe valea Argeșului; Axente Severu pe catafalc; Însmormântarea lui Axente Severu: Convoiul publicul ascultând discursul dlui M. Popovici; Alexandru Vlăhuță, dna Vlăhuță, Hortenzia și Oct. Goga, etc. Redacția și administrația: Sibiu, Schewisgasse, 2. Abonamentul 12 cor. pe an (ediția de lux 20 cor.), pe 6 luni 6 cor. (ediția de lux 10 cor.)

— **Deținerea unui pervers.** Mare senzație a produs deținerea, în Dobrișin, alui László József mare proprietar, editorul și redactorul ziarului »Szabadság« de acolo.

Causa păcatelor, ce sunt în legătură cu aceasta deținere provine din un scandal familiar a lui László.

Aproape de Dobrișin el avea o moșie întinsă.

După moartea fratelui său s'a așezat în Dobrișin, unde a întemeiat ziarul politic cotidian »Szabadság« și unde a jucat însemnat rol politic în urma legăturilor lui familiare. Când a venit la Dobrișin a adus cu sine și pe Irina, fiica orfană a fratelui său pe care a îngrijit-o ca tutor.

Despre László în scurtă vreme se făceau sunuri de tot curioase. A legat prietenie foarte intimă și murdară cu un student sărac, Sarkadi István, a cărui viață era numai mizerie.

După aceasta prietenie studentul a început a se îmbrăca bine și a avea bani din belșug. Purtarea lui era suspectă, dar nu s'a putut descoperi nimic.

În luna lui August, László a plecat de acasă, timp mai îndelungat în capitală. Soția întâmplător a dat de urma mai multă epistole ascunse de bărbatul său, toate referitoare la intima prietenie a lui cu studentul.

Din ele se vede evident, că László doria să-și mărite nepoțica după acest student, ca să-l aibă lângă sine. Fetei însă nu-i convenia tânărul.

Tot în acele epistole murdare era descris, cum László a dus fata de 17 ani locuința lui Sarkadi, care a siluit-o.

Soția lui László a telegrafat la fratele său din Uifehértó să vină îndată la Dobrișin și să ducă fata cu sine, spunându-i și motivul. Așa s'a și întâmplat, iar ea, ca să încunjure scandalul, a plecat la băi.

Lucrul însă n'a rămas în secret. S'a descoperit totul.

Soția lui László, fratele său, soția acestuia și fata, au mărturisit sdrobitor despre László József și crima făcută de el. Poliția l-a deținut îndată și el e închis acum în temnița din Dobrișin.

— **Din întâmplările expediției lui Peary.** Ziarul »Newyork Herald« publică episoade interesante din expediția lui Peary. Munții de gheață călători și viscolul puternic le-au făcut mari greutăți. În Aprilie 21 au ajuns într-o situație de des-nădejde. A trebuit să facă foc din tălpile saniei și să frigă carnea câinilor împușcați. După multe greutăți, în sfârșit, la 21 Maiu, au ajuns la țăr-murii Grönlandei. Acolo au găsit pe tovarășul lor Clarce și trei eschimoși. Expediția a durat două zile la țăr-murii Grönlandei. De acolo au plecat să dea de urma corabiei. Trei oameni n'au putut să-și continue drumul, ci au rămas la țăr-murii pământului. Corabia a fost găsită și cu greu mântuită dintre stâlpii de gheață.

— **Impărțirea averii unui milionar.** Văduva milionarului american Russel Sage și-a anunțat intenția de a împărți cele 375 milioane lăsate de bărbatul ei. Ea spune, că n'a mai avut un moment de odihnă din ziua morții soțului ei, din cauza neîncercatelor cereri de bani ce-i sunt adresate din toate părțile.

Zilele trecute aceste cereri s'au dovedit mai numeroase ca nici odată. În ultimele luni a trimis înapoi peste 7000 de scrisori, fără măcar a le deschide.

Ca să pună capăt acestor persecuții, văduva va împărți cea mai mare din bogățiile adunate cu parcimonie de economul financiar defunct, păstrând numai cât să-i permită a trăi liniștită și comod.

Bogățiile lui Sage sunt produsul obicinuitei lui parcimonii. El era cel mai econom dintre toți bancherii; cu cât averea lui creștea, cu atât își micșoră cheltuielile personale. El dejuna un măr de un ban, pe când avea o rentă de 10 mil. pe an.

— **Un lingșitor.** Deputatul naționalist sârb Mihail Polyt în vorbirea sa, ținută în ședința de Joi a camerei, a amintit, că ministrul-președinte Wekerle — în afacerile bisericești, cere sfat și informații dela redactorul ziarului »Pretecsa«, Markovici un om, care a fost când-va preot și care nu este bărbatul, care poate da îndrumări pentru viața constituțională a bisericești sârbești.

Markovici uzând de acest prilej, prin o declarație la loc deschis în ziarul »Magyarország« dă lumii să înțeleagă ce fel de om este el și ce-l doare pe dl Polyt. Estragem din acea declarație următoarele:

»Die dr. Mihail Polyt! Să fim sinceri! Nu te doare, că ministrul-președinte a vorbit cu mine nici nu te supără, că n'am rămas preot.

Pe dta te face nervos împrejurarea, că eu cu nenumărați prietini ai mei, cu toate mijloacele disponibile, deși sunt sârb, de ani îndelungați muncesc pentru independența Ungariei și pentru prietenia dintre sârbi și unguri, și că lupta noastră începe a fi încununată de învingere, aceasta e dureros pentru dta, sămănător de neghină, servitor al Vienei, și un fiasco pentru ziarul »Branik« girat de dta.

Markovici încercând să se preamărească înaintea străinilor, care primesc cu brațe deschise pe toți renegeții, merită disprețul neamului său și a luptătorilor de bine.

— **Prima lugojană, fabrică de ciment și betonizare** mare întreprindere, a cărei anunț publicat în foaia noastră, îl recomandăm în atențiunea publicului cetitor și provocăm pe tot natul, carele are lipsă de fabricatele pregătite prin firma de sus, ca să se adreseze cu încredere dlui fabricant de ciment Knott Jozsef, care cu îndatinată afabilitate și bucurios va servi cu tot felul de deslușiri, cu deseme și preliminar de spese. Cancelaria firmei și fabrica e pe calea Buziaș, în față cu casa vâmiei, unde doritorii de a vedea fabrica sunt binevăzuți.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui *Fábián Lajos.*

Concert, petreceri.

Trupa teatrală Z. Bârsan la Orăștie. Mercuri seara în ziua de arch. Mihail și Gavril, escelenta trupă a artistului Z. Bârsan, a jucat în sala cea mare a hotelului »Transilvania« în fața unui public exclusiv românesc, care putea fi — dacă nu ar fi plouat ziua întreagă — încă și mai numărös, două piese bine alese, bine studiate și ireproșabil predate. Cea dintâi o dramă nu-

mlă »Instinctul«, a doua »Slugă la doi stăpâni«. Bine înțeles publicului mare i-a plăcut mai mult piesa cea din urmă, o comedie, unde a putut să ridă, cu toate că piesa cea dintâi, o dramă zguduitoare, este de o valoare neasemănat mai mare.

PARTEA LITERARĂ.

Din călătoria mea la București și la Constantinopole.

De Teodor Filipescu.

XIII.

O singură grupă de țărani din județul Roman a vizitat expoziția națională, însă înainte de deschiderea expoziției de animale. Ca și când ar fi fost expoziția menită numai pentru domni și nu pentru poporul întreg.

Intre vizitatorii expoziției nu vedeam nici un țaran. Reparatu-s'a această greșală în urmă, nu știu, și intru cât.

Zgârcenia din partea ministerului lucrărilor publice, de a nu concede nici jumătate preț pentru vizitatorii expoziției, a fost o măsură fizicală greșită, căci nu va aduce acele roade morale, care sunt idealul neamului întreg.

România a serbat și serbează aniversarea a 40 de ani dela urcarea pe tron a M. Sale regelului Carol prin o expozițiune mare, care ne-a arătat rezultatele acestei glorioase domnii.

Agricultori, comercianți, industriași și oameni cărturari au găsit de o datorie să se asocieze la această sărbătoare, scoțând în relief progresele națiunii românești.

Din această expoziție vor profita frații noștri din regat, căci prin ea vor recunoaște aceea muncă, pentru agricultură și industrie, care trebuie dusă la bun sfârșit.

Înainte lumea streine am arătat ce este România și că nutrim cele mai bune sentimente pentru țările vecine în care mai trăiesc frați de același neam.

Cu concursul țărilor vecine și supușilor lor fideli s'a mărit această mare serbare, iar acei cari veniseră la București să vadă această expoziție s'au convins, că cunoscându-se reciproc ca națiuni, vor recunoaște interesele lor reciproce și vor contribui ca raporturile între vecini să fie cele mai cordiale.

Cu aceasta închei studiul de sus și trec la descrierea unor impresii căpătate în București, pe cari nu le pot trece cu vederea.

Am spus deja anul trecut, că curățenia care domnește în capitala București e atât de mare, încât va deveni proverbială. Nu cred că s'ar găsi un oraș al Europei mai curat decât Bucureștii. Străzile Bucureștiului sunt bine curățite și spălate, dacă ești dimineața cu ghețe lustruite, te întorci seara în hotel așa cum ai plecat d'acasă.

Curățenia e vădită pretutindenea, în hoteluri, restaurante și în toate localurile publice. Această însușire e o însușire specifică a culturii românești, care e superioară altor culturi.

Modestia și pacea care domnește pe strade și în localurile publice din București, îți înalță bucuria sufletului; gălăjia de pe strade bine cunoscută nouă, cari trăim în alte centre etnografice, n'o auzi nici decum la poporul românesc din țara liberă. Chiar susținerea ordinii la o aglomerație de public mult, se face în cea mai mare rănduială și liniște.

Am văzut întâia dată în viața mea, că la venirea suveranului să se posteze publicul fără nici o intervenție din partea poliției. Acest spirit de ordine care domnește în inima fiecărui român, umple inima de bucurie fiecărui străin, și se poate numi fericit acel domnitor, care are astfel de supuși.

În 11 Septembrie seara am fost în Arenele Romane când s'a reprezentat »Povestea Neamului«.

La această reprezentație a azistat A. S. R. Principele Carol în loja regală, care a fost salutat la venire și la plecare cu imnul regal. Principele a urmărit cu mare plăcere tabloul, care s'a jucat și a aplaudat cu bucurie unele scene din jocul legionarilor romani.

(Va urma.)

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Cota oficială pe ziua de 23 Noemvrie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie. 1907 (100—clgr.)	7.42 — 7.43
Secară pe 1907.	6.51 — 6.52
Orz pe 1907.	7.32 — 7.33
Cucuruz pe 1907	5.14 — 5.15

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1907	7.44 — 7.45
Secară pe Aprilie 1907.	6.64 — 6.65
Orz pe 1907	7.39 — 7.40
Cucuruz pe 1907	5.15 — 5.16

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; fineri grei în greutate peste 320 klgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 klgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 28 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din Noemvrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor Ișșai.

Se poate căpăta cu prețul de 1 C. 50 f.

Plus 10 fileri porto.

Muzică militară!

În grădina de iarnă a hotelului

„Crucea Albă“

azi, Sâmbătă seara,

muzica militară a regimentului c. r. 3

va concerta

sub conducerea maestrului Zellner Sándor.

Program:

1. Hiarmatha, marș N. Moret.
2. Uvertura a Dragonivillard c. op. A. Maillart.
3. Sirenele balului din opereta »Văduva veselă« F. Lehár.
4. Arie din Povestile lui Hoffmann, Offenbach.
5. Verlorenes Glück doină H. Wild.
6. Toreador et Andalouse de A. Rubinstein.
7. În memoriam porturii de A. Zellner. Conținutul 1) Introducere. 2) Ciopotele din Comedie. 3) Bröllop paa Ulfssbjerg. 4) Pe mare. 5) Snyvia ballet. 6) Rândunelele satului. 7) Jocul Orșilor. 8) Faust și Margareta. 9) Nu te rețin. 10) Din simfonia Andante a Haydu. 11) Don Juan. 12) La Mascotte. 13) Șoaptele florilor. 14) Melodia op. 3 de Rubinstein. 15) Ca la oraș polă. 16) Mica văduvă. 17) Cântecul șampaniei din Douluan.
8. Părți din Păpușa fermecătoare I. Bayer.
9. Liebessignal marș din opereta nouă Künsterlerblut E. Eysler.
10. Zapadă de Navă, bucate de caracter indian (nou). E. Alstyn.

Inceputul la 8 ore seara.

Cu deosebită stimă:

Braun Gusztáv
hotelier.

S'a fondat la anul 1874.

HAINE pentru bărbați, juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții și mai ieftine prețuri la

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

A * R * A * D,

Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața libertății Nro. 1. ●

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână
MARFĂ NOUĂ!

Telefon Nro. 534.

Numai este incuietură de șezut!

S'a gătat ou durerea de stomacul și cu lipsa de apetit, dară vei comanda preparatul meu de licor din plante ce întărește stomacul:

Barátital.

O sticlă familiară mare 4 coroane; 10 sticle mici 5 coroane; 1 sticlă 80 fleri.

Preparator: ZENKE ZOLTÁN, SZEGED.

De oarece contra perturbărilor de stomac și contra lipsei de apetit numai beutura D'Tal „Barátital” mi-a folosit, mă rog a-mi trimite cât mai curând 10 sticle cu rambursă.

Törökzentmiklós, 5 Noemvre 1905.

Garami Zsigmond, dir. la școala civilă.

Cui e frig

se încălzească cu
cărbune de cărămidă prusacă

care se capătă numai în ferăria

BERTA TESTVÉREK

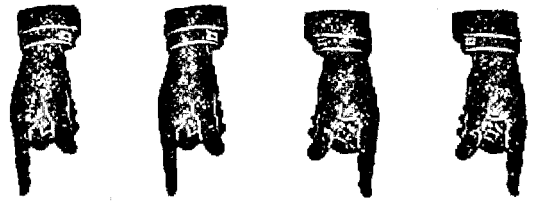
ARAD

Piața Andrássy nr. 3.

— Telefon 886. —

Tot acolo unicul magazin de grav argintin „VENUS” pentru lustruirea sobelor.

— Mare magazin de patini. —

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Pomadă de mustață
DE HAJDUSÁGI!

Mustața e frumoasă

dacă întrebuințezi

pomada Hajdusági,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fl. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor

Balzumul reșesc

contra podagrei și a reumei, recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

O sticlă 2 cor. În provincie 2 cor. 50 fl. 3 sticle 6 cor. 65 fl. pe lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FÁY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am inventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de până acum pentru înfrunșetarea feței sunt stricăcioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medicament nestrăicăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

Crema Fáy e unica nestrăicăcioasă contra piștruiilor, Jubriților și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peelinguri și ori ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbărțiturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel nu e stricăcioasă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține unsoare și suplimente bine poudra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele săpunurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de-șchisă nrul 8, roșie nrul 12 și roșie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la numerul.

Acestate alifiu sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără a se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a piștruiilor efect admirabil, căci îndată redă feței culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fl. Săpun de fieră pentru aceasta apă 80 fleri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndecajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a astmei.) — Iarna îndecosebi pe vremea, când e noros mulți suferă de tuse, respinare neregulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale îl istonească pe om în un grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințezi Picturile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fl.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice atât la bărbați cât și la femei. În o săptămână deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție, pe din afară cu inscripție Colonială. Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fl.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate periodică, la dureri ascunse și la răceli de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând gingivalele cu ele, durerile de dinți provenite din ori ce cauză, nectează la moment. O sticlă 70 de fl.

FARMACIA

GROSZ NAGY FERENCZ

DEBRECZEN.

La toate comanda livrarea se face cu reîntoarcerea poștei în întreaga țară.

Nou! Magazin ieftin de haine! Nou!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public, că pe str. Templom nr. 15

am deschis

prăvălie de obiecte de jucării, împletituri și șezături.

Recomand onor. publicului în binevoitoarea atențiune cercetarea prăvăliei mele.

Cu profunda stimă:

GÁSZA SÁNDOR.

Institut de vindecare și creștere pentru epileptici

la băile dela B.A.L.F.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe paza ordinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie 1903. Prețul de îngrijire: clasa I pe an 1600 cor., clasa II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor. Afară de aceste clase se mai pot primi bolnavi săraci, însă pe sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pentru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-se însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne de dtto 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea bolnavilor sunt concrezute maicile ordinului Franciscan din Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește Dr. Wosinski István, propr.-director al băilor Balf. Poșta, tren, telefon loco.

lesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fl. a III-a 3 cor. 60 fl. După trimiterea banilor expedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbalină și de muzice

MURKÓ (casa proprie).

CIMBALMÁ se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta Școala de cimbalină, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor.

Comanda din provincie se efectuează în contul

Marfă bună, prețuri ieftine, serviciu punctual

Alianța

Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrată exclusiv de
maiestrii aradani

mare asortiment de perdele,

diferite covoare și couverturi

din scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maiestrii, punem la dispoziția
onoratului public.

**Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai
favorabile.**

Cu planuri servim gratuit!

Cu planuri servim gratuit!

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11

Fondat la 1846.

Telefon 25—37.

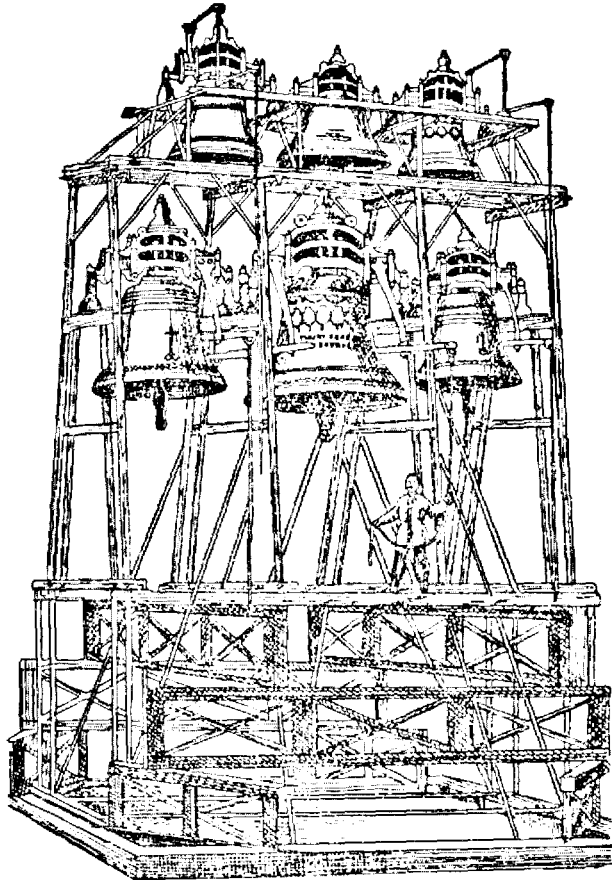
Pozdech József următor Thury Ferencz

Budapesta,

VI, Lehel-utca Nr. 8

Mare fabrică
de instrumente
muzicale
de suflat,
turnătorie de clo-
pote și metale,
făurărie
și ajustărie
de clopote
cu brevet.

Catalog și preliminar de spese trimite franco.

Aducem la cunoștința onoratului public, că

Prăvălia de modă barbateasca

pălării și rufe a lui

ÉS
MEISLADLER
ARAD
Andrássy-tér nr. 14
(lângă firma lui VOJTEK ÉS WEISZ)

asortat bogat cu articoli
noi de cel mai bun gust

s'a deschis în 25 Octomvre

— FONDATĂ LA 1900. —

NAGY PÁL Pictor, vopsitor de pri-
mul rang în SZEGED.

PRIMEȘTE: Pictare și măltuire de biserici,
castele, edificii corăspunzător cerințelor
moderne în execuție artistică.
Table de prăvălii pregătesc în exe-
cuția cea mai bună și ieftină pe lângă răs-
pundere de 5 ani. — Planuri fac gratuit.

Cu stimă:

NAGY PÁL.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNĂTORIA
DE CLOPOTE**

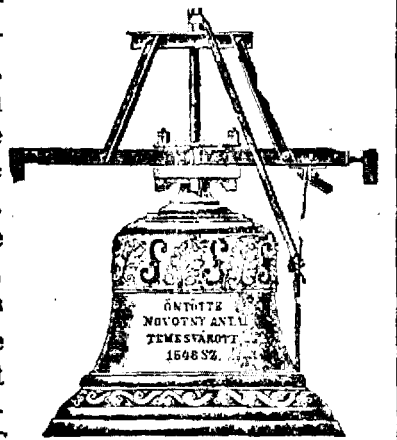
Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la
turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clo-
pote întregi, armonioase, pe ga-
ranție de mai mulți ani provă-
zute cu ajustări de fer bătut,
construite spre a le întoarce cu
ușurință în orice parte îndată ce
clopoțele sunt bătute de o latură
fiind astfel mântuite de crepare.
Cu deosebire sunt recomandate
CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate
în mai multe rinduri, cari sunt
provăzute în partea superioară —
ca violina — cu găuri ca figura S
și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut
și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu,
astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton
cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.
Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă-
tător — pentru readjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut
ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Oltoii de vie de vîndut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de
vie, că până ce mai am deposit din oltoii de vie din
acest an, volu vinde oltoii frumoși cu rădăcină bo-
gată de vie de viu și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei
mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bo-
gată precom și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-
Portalis” și „Rupestris-Monticola”.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu me-
todul cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslu-
șire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410.

Arad, str. Batthyányi nr. 13.

Telefon 410.

MÁRTONYFY VICTOR

* tinicher de zidiri de artă și instalator de apeducte. *

Se recomandă onor. public pentru executarea ori-cărei lucrări atingătoare de această branșă.

Prețuri moderate Execuție promptă.

Distins cu premiu la expoziția millenară.

STIPENDIU DE PARIS.

Cu stimă: **Mártonfy Victor,**

ARAD, — Localul: Piața Boroș Béni Nr. 2.

Locuința; Strada Sárossy Nr. 2. (Casa dlui Purcariu).

Sirupul carpatian

pentru pept

al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuințează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiindcă are deosebită influență asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la spîțaria lui

Barcsay Károly

Szeged, Széchenyi-tér 12.

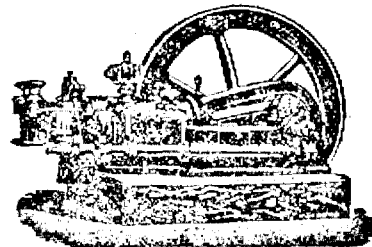
Assael Jakab Fiai

atelier de mașini, pregătitor de motoare cu gaz și benzin

ARAD, Piața Andrassy Nr. 17.

Pregătim tot felul de mașini după model sau desen, tot așa efeptuim și dregerea conștiențioasă

de locomobile, mașini stabil și de trierat, motoare

Pregătim răsădite de cucu-uz nouă și după modelele noastre proprii.

Atelier de dregere pentru tot felul de mașini pentru economie. — Cele trebuincioase pentru mări, precum și transmisii și roțile pregătim ieftin și prompt.

Tot astfel primim transformarea a tot felul de motoare de gaz, petrolu și benzin.

Cea mai bună

Harmonică

— din lume —

să poată căpăta cu prețurile cele mai effine în depositul de muzicalii ungurești a lui

REMÉNYI MIHÁLY

Budapest, Király-utca 58. Tr.

Mare magazin de violine, cimbalme, instru-

mente de suflat din lemn și aramă, harmonii și forte-piane.

Reparări și renovări se execută de măestril specialiști repede și cu preț moderet.

nzestrarea orchestrelor muzicale cu instrumente pe lângă cele mai effine prețuri de fabrică.

Dobe pentru sate și cornuri de suflat.

Pentru fiecare instrument muzical să se ceară catalog separat.

Export în mic și mare în toate părțile lumii.

Câștig lateral ușor și splendid.

Pentru familii și dame.

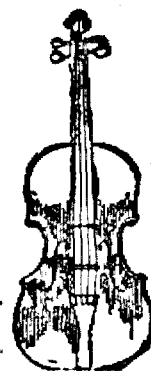
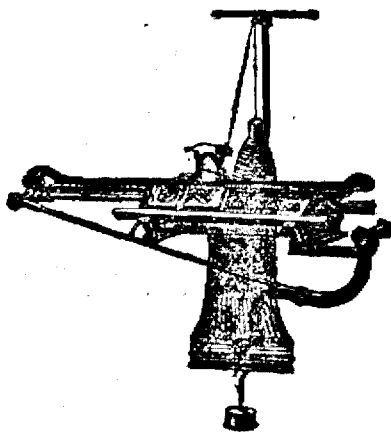
Nici la o casă să nu lipsească originala mașină de împletit „STYRIA“.

Preț-curenturi gratis.

Condițiuni avantajoase de plățire!

Reprezentanța executivă pentru Ungaria:

FOGL J. L.
BUDAPEST, VI, CSENGERI-UTCZA 54.

Staffner Sebestyén atelier de gravură

Oroszlán-u. 13. SZEGED Kárász-u. 14. sz.

EXTRAORDINAR! Gravuri artistice în oroloage, monograme, couveze și embleme din aur și argint. Efectuarea monogramelor, emblemelor și a lucrurilor de Damasc, în mod prompt și artistic, în aur, argint, și preste tot în orice metal, după planurile și desemnurile cele mai noi. Clichée de metal și lemn. Modele necesare pentru forme. Sigile și peceti din oțel și aramă roșie. Inscricții pe uși și mașini. Primesc spre efectuare modele de aramă roșie și umplute, precum și alte gravuri în sticle, os de elefant, scoică, etc. și le și lucru în modul cel mai artistic.

Serviciu constientios și prețuri ieftine!

Un băiat care știe vorbi românește se primește de învățacel.

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul împreună cu fișele aparținătoare 1 cor. 20 fil.

Pastilla-Tannin

este unicul medicament cu efect în privința diareei copiilor.

Bucata cu 10 fileri.

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

ÎN ATENȚIUNEA CINULUI PREOTESC!

Am onoare a recomanda unicul meu

croitorie pentru de haine preotești

precum: reverenți, cimade, paltoane, camilafcă și capșon. În magazinul meu țin numai stofă de calitate primă. Pun mare pond pe forma esteriorească ca să câștig plăcerea onoratei preoțime, care mă va onora cu comanda.

Varga János succesor MUTS JÁNOS

croitor de reverenți și vestimente preotești

în Budapesta, IV., Váci-utca nr. 70.

Telefon 278.
GLÜCK JOZSEF

ARAD, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT Nr. 7.

Primește atât în loc, cât și în provincă

Zugrăvire și tapetare de odăi,

precum și

Decorțiuni plastice,

tot felul de zugrăviri dela cele mai simple până la cele mai strălucite.

Mai departe decorarea ferestrelor cu

imitația sticlei colorate,

precum și scutirea locuințelor de insecte.

Mare asortiment

DE OPERE PLASTICE

în tapetărie din țară și străinătate.

Fabrici de mașinării și plăci pentru
ciur; edificare de mori a lui

GRAEPEL HUGÓ

Budapest, V., Váci-ut 40—46.

Recomandă locomobilele sale originale cu vapor Marshall, cele mai noi fabricate proprii: ca mașini de trierat și mașini combinate pentru trieratul bucatelor și a trifoliului; singuratic mașinării de moară, asortiment complet pentru aranjarea morilor și triere economice.

Ciur de ales
sămânță cu
brevetă a lui
Graepel

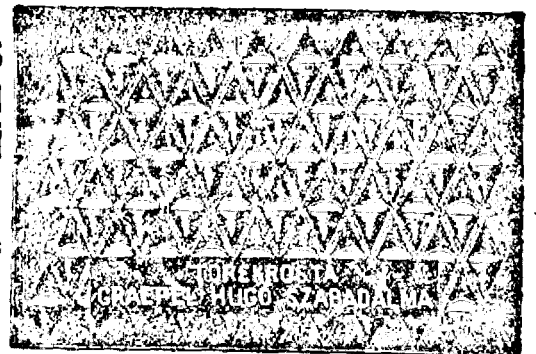
care s'a probat
cu cel mai
mare succes,

și din care

s'a spedit până acum circa 8000 bucăți.

Acest ciur îl trimit pe 14 zile de probă la ori care mașină de trierat, și-l primesc îndărăt, dacă nu va fi mai bun de cât ori-care altfel de ciur.

Catalog economic, descrierea ciurului, modele, precum și broșura cu mulțime de epistoale de mulțumiri și recunoștințe, se trimit gratis și franco.

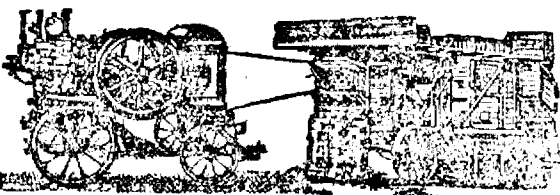

Anunț.

Remediul cel mai bun în contra răcelei, tusei și a guturaiului este **Ceaiul pentru piept de Száskabánya!** — Să poate afla la farmacistul: **Dr. Béla Odor**, din Száskabánya (com. Krassó-Szőreny)

Un flacon, cu porto, 1 cor. 10 fil.

Gele mai bune provisiuni de mașini de treierat din lume. Deplină responsabilitate pentru excelența frierare.

Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea autorităților.

fecte motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în această colonie se pot găsi renumitele

motoare cu benzin, petrolin și oleu de minerale,

provăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte acomodate pentru scopuri economice și industriale. Tot așa și provisiuni de treierat cu locomobile de benzin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi. Cine vrea să se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile să se îndrepteze cu încredere către această firmă de specialitate.

Fiiți băgători de samă la adesa exactă

KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43
— Cataloage gratuit și franco. —

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe lângă deplină responsabilitate și pe lângă prețurile cele mai avantajoase în rate anuale de 3—5 cele mai simple și cele mai perfecte

provisiuni de călcat cu motor

din motor, precum cele mai perfecte

Avis!

Cu deosebit respect aduc la cunoștința distinsului public, că

berăria orășenească de sub teatru

am luat-o în arândă

și acea voi ajusta conform tuturor recerșilor moderne. Din ziua această voi avea cea mai excelentă bere de Kőbánya a primei societăți ungurești pe acții așa numită

BERE DE CURTE

apoi vinurile de sub podgorie de cea mai bună calitate. Cuina pe lângă prețurile cele mai ieftine totuși va corespunde cerințelor moderne.

Cu deosebită stimă: **Kánya Géza.**

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.

Avis!

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.

Prima aradană

Fabrică de țigle de cement crestate

a lui

rétháti Kővér és Társsa

Cancelaria: **ARAD, Kiss-utca 6.**

Recomandă marele cantități de

țigle de cement crestate

cari față de ori-ce altfel de țigle sunt

— — — pentru acoperiși — — —

Gele mai bune și mai ieftine

afară de aceasta la punerea leăturilor

după-ce să cere o distanță de 39 cm.

față cu altfel de țigle se ajunge la un

— — — câștig de 40% — — —

Mulțimea epistolelor de recunoștință la dorință să arată în original.

Fondat la 1898.

Fondat la 1898.

SPĂLĂTORIA DE ALBITURI
a lui
GROSZ FERENCZ
ARAD, Heim Domokos-utca 1.

Primește spre curățit cămăși, gulere manghete, haine de gală, vestimente de dame, perdele, și haine de bal, fără var de clor și cu prețurile cele mai ieftine.

Albite în chip admirabil și surprinzător.

Primește comande din provinciile spre curățire haine și albituri.

În loc la dorință hainele se aduc de acasă și se și duc acasă fără atare preț separat.

Pedagogi și teologi au favor de preț.

Szabó József

măstru arhitect-zidar

Cancelaria: **ARAD, Vécsey-utca 6a.**

Primește spre efectuare tot felul de lucruri ce aparțin specialității arhitecturii.

Planuri după stilul cel mai modern. La dorință pregătește și preliminar de spese.

Servește cu deslușiri la tot felul de afaceri aparținătoare ramului de arhitectură.

Schițe de planuri pregătește gratuit.

Cu stimă: **Szabó József,**
architect-zidar.

Prima Lugojană fabrică de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.

Fabrică în drumul Buziașului
în fața casei de vama.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire:
Telefon-nr. 119

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea.

Primesc toate lucrările aparținătoare acestei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălăe, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mari și mai mici, conduceri de apă, vaduri, podimentare de terase, provederea pe din jos a părților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite culori.

Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și România.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferesc garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și pliniminare de spese.

RESTAURANTUL LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek
restaurantier.

Dacă voești să fii frumoasă

să folosești

crema de lăcrimă a lui Vasváry
ce are efect mare și sigur.

Nu conține materie ușuroasă, e compus din alții inviolabile. Se poate folosi și ziua! Face să dispară petele, urmele de vârsat, crețelul, arsura de soare și tot felul de morburii de piele.

Face fața albă și curată.

1 borcan de cremă lăcrimă 1 cor.
Prav de păr de lacrimă, cutia 1-20 ..
Sapun de lăcrimă, bucata — 70 ..

Se capătă în farmacia lui
VASVÁRY ELEMÉR
în Hódmezővásárhely.

NOU MOD DE VINDECARE!

Pentru vindecarea radicală

nervilor, morburilor sexuale, de piele și de sânge, dispoziții de slăbire, impotență

în urma nenumăratelor succese recomandăm cu căldură institutul renumit de hydro-elektrotherapie

DR. MITZGER TIVADAR

Budapest, VI., Teréz-körut 44 (etagiul I).

Institutul, care e neîntrecut în felul său, e aranjat conform celor mai mari succese tehnice și igienice pe baza modului de vindecare epocal „Kataphorese“. Acest mod de tămăduire vindecă în cel mai scurt timp ori ce boală și asigură cea mai perfectă însănătoșare. În urma rezultatelor grabnice și sigure, solvirea onorariului pentru vindecare se face numai după însănătoșare. — La epistole răspund gratuit. — Săli de așteptare și de consultare separate, separate locuri de intrare și ieșire

Acum s'a deschis!

Acum s'a deschis

Acum s'a deschis!

Bazarul din piața Szabadság

în nemijlocita apropiere de cafeneaua Pölzl.

Îmi iau permisia a atrage atențiunea onoratului public asupra bazarului meu din piața Szabadság de nou deschis, unde se capătă pe lângă prețurile cele mai ieftine și calitatea cea mai bună, ca

jucării, obiecte de ornare, instrumente pentru fumat, marfă de piele etc.

==== Mare asortiment de ciorapi și trico. ====

Cerând sprijinul onoratului public,

rămân cu deosebită stimă

ROSENBERG JÓZSEF, proprietarul bazarului din piața Szabadság, Arad.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare!

Comande din provincie efectuează prompt!

Cel mai ieftin isvor de cumpărare!

P. T.

Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimaților noștri mușterii, că din cauza mării chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o de mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz,

În strada József főherceg nr. 11
casa MÜLLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiria, cu mult mai ieftin, ca cel de până acum suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră clientela cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea onor. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă

Kilényi C. és Társa

„La plumbul vânător” — József főherceg-ut., nr. 11.

Vindecarea deplină a boalelor secrete

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngășă să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor specia e aduse din străinătate pofti afla punctul locului, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât adanc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestui examinări pofti cu siguranță afla și calea pe care ajunși la vindecarea rēului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și desorie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi desușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă șinerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns După încheierea curei, au la sce scrisorie se ard rere espresă se retrimit.

Un astfel de lecutor și curățitor e Institutul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepest-ut 10) unde cu bunăvoința și conștiințioșitate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) desușiri asupra vieții sexuale unde i se curată sângele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri. Fără conturbaroa ocupațiunilor zilnice dr. Palóc, vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodel sēu propriu de vindecare și cașurile cele mai neglijate boalele de beșică, de țeve, de testicul, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, posia albă, boala de sânge, de piele și toate boalele ce se pîn de organele sexuale femești. Pentru femei e salde de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le de tnași dr. Palóc (dela 1 ore în a până la amezzi).

Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specialist; Budapesta VII, Kerepest-ut 10. 272

Sa fondat in anul 1868.

BÁLINT JÁNOS următorul lui
SILBERMANN J.

măiestru de cojoace și căciuli, precum și
Institut de plissé în

Temesvár-Gyárvaros

Andrassy-ut nr. 7, peste drum de frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundant adjustat cu tot felul de fabricante proprii de

piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pînă nură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nonă de

pălării pentru bărbați și copii mai departe am piel veritabile din țară și străinătate, precum perziane KRIEMER, fărbutite de Lipsca, precum și de miel alb.

În Institutul meu de plissé se primește tot felul de haine pentru plissé, din loc și provință.

— **Prețuri moderate, serviciu prompt!** —

desfacere în mic și mare. — Comandele din provință se execută prompt și repede.

Sirupul de miere de teiu alui HALAPI

aduce mari servicii celor tuberculoși, și ori și căruia care tușește, care e răgușit, răcit, fără apetit și care slăbește.

De mulțiori o tușă neluată în samă și ne vătămătoare e semnul tuberculoșei.

Nimeni să nu aștepte înrădăcinarea răului, ci să-l stărpească. deși când incolțește, iar unde să observă, să fie nimic prin

sirupul de miere de teiu alui Haláp

care are influința sigură la dureri de piept, tnsă, răceala etc. Sticlă de probă 3 cor., sticlă mare 5 cor. — După trimiteră banilor înainte se capătă numai

în farmacia „Apostol”, Budapesta

József-körut 64/29.

Vânzare de VIN în mare și mic, producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	— cor. 52 fl
Vin vechiu alb	— ” 64 ”
Rizling alb	— ” 80 ”
Schiller (roșu)	— ” 56 ”
Vin roșu vechiu	1 ” — ”
Rachiu de drojdie, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1 ” 60 ”
Pelin sârbesc, veritabil	1 ” 20 ”

Se poate căpăta la

Quirini Sándor,

Arad, Aulich Lajos-utca 7/e.

Pentru cei ce
pățesc de surpătură

Cea mai nouă invențiune de bandăgîn ces. și rez. brevitate pneumatică cu pelottă de cauciuc, cel mai perfect în felul seu alui KELETI!

Oprește surpătura cea mai mare și vechie fără de a cauza dureri.

Prețul: pentru o latură 12 coroane, pentru amândouă laturile 24 coroane.

Mulțime de epistoale recunoscătoare din patrie și străinătate, dela cei mai vestiți medici și profesori.

În Institutul meu artistic pentru îndreptarea corpului, ce suse de 15 ani, pe lângă controlul unui medic de praxă al orașului Budapesta, să pregătesc pe lângă prețurile cele mai efine, cele mai perfecte instrumente tehnice, ca

picioare și mâni artificiale pentru cei amputați.

Corzette și îndreptătoare pentru cei în creștere strâmbă.

Mașini de proptit și umblat pentru cei ce sufar de dureri de osă, închieturi, tuberculoză, boală englezească, rheumă și garbovire.

Lepători pentru pânțee și clorapi de cauciuc pentru cărcel și convulziuni.

Damele sunt servite de femal.

Seracii, conform înțelegerii, vor plăti în rate.

Cereți gratis și franco catalog provăzut cu peste 3000 figuri.

KELETI J. fabricant de instrumente artistice igienice BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-u. 17—18

(în palatul claustrului ordului monahal „Szervita”).

Fabrica: Epest, IV. Koronaherczeg-u 14. — Înțemeiată 1878.

— Correspondența în limba română. —

FISCHER KÁROLY

fabricant de funii, țesături, de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ținc, pe cari le are în depozit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mază și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și păduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delnerări de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și gradinarit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintei la locomotive, mori și cosuri de fabrici. Somiere elastici de oțel pentru pat pe staluri de fier și leuan, cari în pri vința ușurinței de a se ținea curat sunt foarte recomanabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — cu prețuri din celo mai moderate.

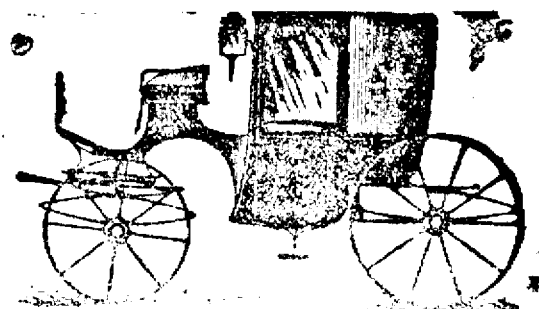
Fluidul
— lui —
Kwizda
—
Timbrul șerpelui.
—
Fluidul turiștilor.

Să unge pielea cu acest fluid pentru întărirea vinelor și a mușchilor. Turiștii, bicicliștii și călărășii îl întrebuințează pentru o-să înviora după drumuri îndelungate.

Prețul unei flacon 2 coroane. O jumătate de flacon 1 cor. 20 fl.

Ioh. Francisc Kwizda
furnisorul curții ces. și imperiale și al curții prințiere bulgărești
Farmacist, KORNEUBURG lângă Viena.

● În mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nrul telef. 439.

Prima fabrică de căruțe de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4. (Urmarea străzii Maros)

Magazin mare permanent din diferite

caruță noi domnești.

Se pot căpăta pe lângă prețurifoarte

— — — — —
avantajoase
— — — — —

caruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, săni, etc. etc.)

Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

Telefon-nr. 469.

Telegr.-adr.: „G. ünér-Varga“

Grüner és Varga Szeged

Cheque-cont la Posta Lugara 16,308. la cea Austriacă 99,103. — Giro-cont la Banca Anstro-Ung.

Manufactura de cânepă, in și justă.

Tot felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtuni, - vadră din cânepă, - ață de țesut (sfoară), - cânepă și călți, - Dresni-saci, poneve, pânză jută pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mreajă de acoperit caii, hamace (pat).

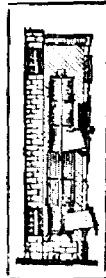
SPECIALITATE: Mrege, leagăn pentru copii, legături pentru snopi.

Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui

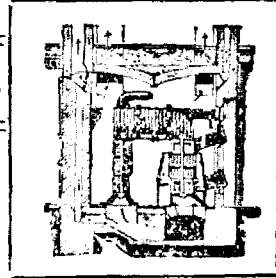
KOCH JENŐ

Budapest, V., Balthory-utca 9.

Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer a castelurilor, caselor de familie, bisericilor, teatre, hoteluri etc

Telefon 8-69.

Catalog despre cuptoare Meidinger la dorință trimit gratuit.

Telefon 8-69.

Planuri pentru aranjamente de încălzire din centru se fac gratuit.

Oțicina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. ARAD Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut SINGER și MINERVA.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

● PFAFF. ●

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

● MARE OFICINĂ DE DREGERE. ●

In magazin se află mare asortiment de gramofone și plăci.

— Condiții de solvire foarte avantajoase. —

Bokor János

Fabricant de ardeiu --- în Szeged.

Nr. 1. Ardeiu dulce de alui Bokor adevărat 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 3-20
 Nr. 2. Ardeiu dulce pentru tocană 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2-70
 Nr. 3. Ardeiu „Korona“ de jumătate dulc 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2-50
 Nr. 4. Ardeiu Extra, dulce, 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2-40
 Nr. 5. Ardeiu de specialitate, 100 . Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2-20

Nr. 6. Ardeiu de roze, 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2 —
 Nr. 7. Ardeiu regese, 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 1-80
 Nr. 8. Ardeiu de comerțiu, 1-ma calitate 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 1-10
 Nr. 9. Ardeiu de comerțiu, calitate a II-a 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. —70
 Ardeiu întreg, produs nou din Seghedin 100 Klg.

La cumpărarea a lor 25, 50, sau 100 Klg. sau 20 coroane mai ieftin.

Se cere corespondență ungurească și nemțească.

Ultoi de vii.

Colonia agricolă HÁMORY de ultoi de vie din Arad

Referență:

ultoi Lemnoși

soiu curat oltoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, ultoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în calitatea cea mai bună — și

● în orice cantitate. ●

Deslușiri detaliate despre prețuri poți primi bucuroși

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz. Telefon: 229.

Hopp Károly

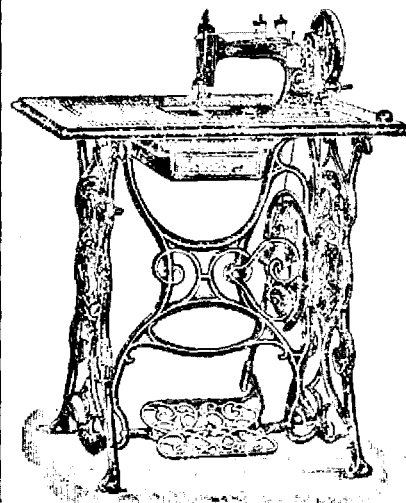
cancelarie tehnică

ARAD, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru provedere cu apă și iluminare, precum și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima calitate.

30 fl. Mașini de cusut.

Pe lângă responsabilitate de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpăa numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55 și filiala din strada Sziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea țiitoare iau răspundere.

■ Catalog gratuit și franco. ■

Toată imitarea sau reproducerea va fi pedepsită.

Unciul veritabil e Balzamu Thierry

provăzut cu marca „Călugărița verde“ sub scutul legii Cel mai vestit și neîntrecut medicament contra pertur bațiunilor de mistuire, sgârșiri de stomac, colică, ca-thar, dureri de pept, influență etc. Se capătă în 12 sticle mici, sau în 6 duble, ori în una mare deosebită provă-zută cu încuetoarea patentată. Prețul 5 cor. cu porto.

Unsoare Centifona Thierry recunoscută ca „non plus ultra“ contra rănilor vechi, aprinderi, vătămări, răniri, precum și tot felul de umflături. 2 borcane cu 3 cor. 60 fl. cu porto. Bani se trimit înainte ori se ridică prin rambursă.

Apotheca Thierry în Pregreda lângă Isvorul mineral de apă aeră ROHITS.

Broșuri cu mai multe mii de mulțumiri se trimit gratis și franco.

Depozite în următoarele apotheci: în Budapesta la TÖRÖK JÓZSEF și EGGER LEO și în Arad la FÖLDES KELEMEN și la HAJOS ARPAD.

Dela 1 Noiembrie Prăvălie de geamantane,
am mutat în piața
ANDRÁSSY Nr. 22. **pielărie de artă, șea și curele.**

LIFERANTUL ARMATEI COMUNE C. R.

Recomand în atențiunea binevoitoare a onoraților me cumpărători

cercetarea
prăvăliei mele de geamantane,
pielărie de artă, șea și curele

aranjată după modelul celor din capitală conform rece-riștelor moderne

in Arad, piața Andrassy 22.

Magazin de tot felul de geamantane și pielărie de artă, hamuri pentru cai de rând și cai de călărit, instrumente pentru grajduri și pentru îngrijirea cailor, articole de călărit și sport. Toate cele ne-cesare la o șea ofțerească sau domnească.

Comandele se efectuează pe lângă răspundere, prompt și prețuri ieftine.

Probați să vă convingeți!

Ori ce renovare ce se ține de această branșă se efec-tuește imediat pe lângă prețuri moderate.

Cu stimă: **Bérczi Pál,** — ARAD, —
piața
ANDRÁSSY 22.

Primul institut sudungar de auritură artistică
alui ▶▶▶▶▶ **E. I. SPANG,** auritor bisericesc,
(casa proprie) Str. Gărei No. 10. TIMIȘOARA (fabric)

Premiat cu diploma de onoare și cu
medalia de aur București, și cu altele
medalii de argint, la diferite expoziții.

Se recomandă pentru gătitura de tot felul de lucruri în arta sa
și anume:

altare noi și vechi (temple), tronuri, străni,
amvoane, sfesnice, rapizi, prapori, cruci de turnuri,
plafonturi, decorații de părete, etc. ◀◀◀◀

Telefon 20-45

Paul Boháček

Telefon 20-45

turnătorie de metal și bronz fosforat
Budapest, VI., Rőppentyű-utca 23.

Produce: **Bronz fosforat original, Bronz mineralist, Aramă roșie, Aramă galbine, Bronz mangan, Aluminu curat, Orig. „Exact“ Compozițiunii de magazin după desene și mo-dele în bucăți brute de aramă, precum și prelucrate gata. Articole de calitate.**

Correspondență germană, ungurească și franceză.

INTEMBIAT
LA 1883

Dipl. de onoare
Levria 1902 —
Medalia de aur
Timișoara 1891.

Telefon pen-
tru comitat și
oraș nr. 498.

Szubotha

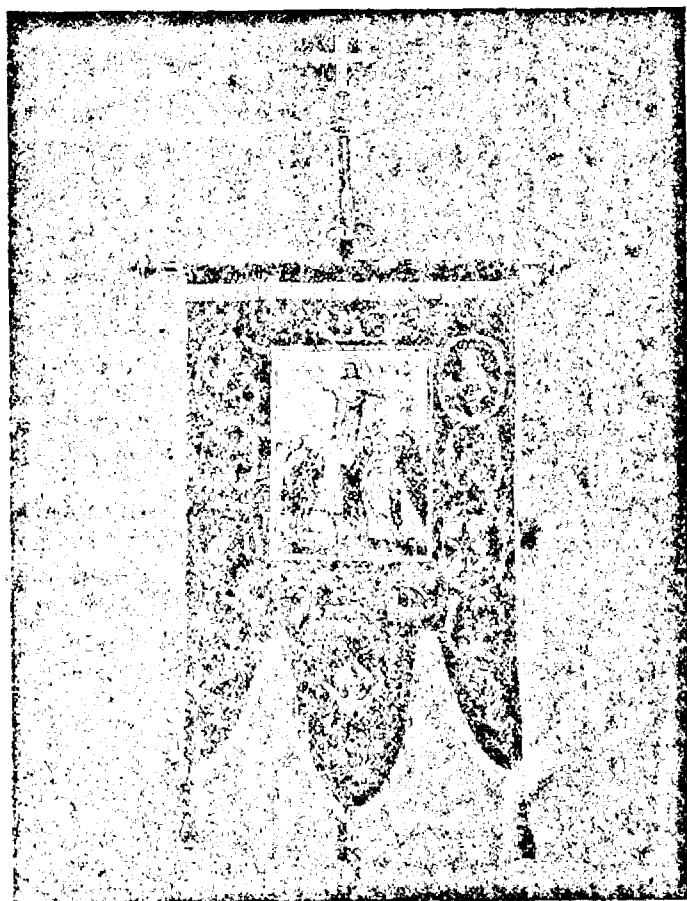
Sándor

pregăitor de
odăjdii și adju-
turi bisericești

croitorul
teolog. epis-
copești din
Cenad, life-
rantul Excel.
Sale episcop
Dessewffy
din Cenad.

TIMIȘOARA-
GETATE

în teologie.

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoțime cât și a acelor, cari voese se cumpere pentru bisericii capele, sau societăți del înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de ajustări bisericești

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea adju-
tărilor bisericești.

Pentru liferările mele iau răspunderea. — Servesc bucuros cu catalog bogat
ilustrat.

In atențiunea comunelor bisericești!

Pregătesc în timpul cel mai scurt posibil după comandare,
în ori ce stil, edificii, decorații esterne și interne, statue de
biserică, de grădini și de salon, după modeluri sau turnare,
morminte frumoase de piatră sau cement dela 50 cor. în
sus, precum ori și ce se ține de sculptorie.

Osváth I. Antal, sculptor

Nyiregyháza, strada Kossuth nr. 51.

Să pǎrtinim industria din patrie!

Serviciu solid — lucruri distinse.

Prăvălia cea mai mare de cufere din Seghedin este alui

Szegszárdi József în Szeged

Iskola-utca nr. 25, vis-à-vis de „Hungaria“.

Recomandă în atenția P. T. public din provincia cuferele sale de drum, portmoneurile de toaletă, portmoneuri pentru acte, advocați și pentru aparate propriu, în asortiment bogat, în deposit — asemea recomandă țitoarele sale de bastoane, de ploiere și de arme, cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din provincă se execută punctual și repede.

Serviciu solid — prețuri moderate.

Să pǎrtinim industria din patrie!

Tot felul de

dregeri de oroloage

ce nu mai se poate închipui

numai 1 coroană,

sticlă pentru orologiu de buzunar, arătător 10 cr.

Rog să cercetați atelierul meu după acest chip portal.

Rog să cercetați atelierul meu după acest chip portal.

La orologierul SCHWIMMER ALBERT, ARAD

SZABADSÁG-TÉR Nrul 5—6.

Lângă cafenea Pölzl. Lângă cafenea Pölzl

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lacatș de edifici, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilage la fluviu, — trepte, balcoane, și pentru bănci. —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, esitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scalzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de tuburi de piatră smălțuită.

TELEFON Nr. 87.

P. T. D-le!

Am onorul a aduce la cunoștința P. T. Public, că în loc, Ujtele Part-utca nr. 4 — sub firma recunoscută de autorități —

TIVADAR SANDOR

la 1 Septembrie am deschis o întreprindere

de lumină electrică, de telefon și sonerii.

Primește și pregătește aranjamente de lumină electrică, de transmisiuni, telefoane, de parafulgere și struerii de casă. Strămut candelabre de gaz și petrol în de cu lumină electrică în deposit am reflectoare, aranjamente de lumină electrică și de sonerii de casă.

Mai am în deposit unelte de lipsă pentru lumină electrică, pentru telefoane și sonerii, precum tot felul de suluri de cărbuni pentru reflectoare, lămpi și materii de instalare.

Planurile și proiectele de spese le fac gratuit. Că merit încredere dovedește, că la societatea pe acții „Aradi Villamosági R.-T.“ am fost aplicat 8 ani ca instalator.

Rugând sprijinul P. T. public, sunt

Tivadár Sándor
Instalator electric.

Din 1 Octobru cancelaria, depositul și atelierul meu vor fi în stăruirea lui Weitzer János (palatul Minorităților) nr. 10 și până atunci mă rog a vă comunica telefoanele și comandele prin dl. RADÓ GYULA, nr. telefonului 238.

TELEFON 81—31.

Beitz János

strugărie și fabrică de cheiu și bile de फिल्des pentru biliard

VII., str. Akác nr. 52 BUDAPEST VII., str. Akác nr. 52

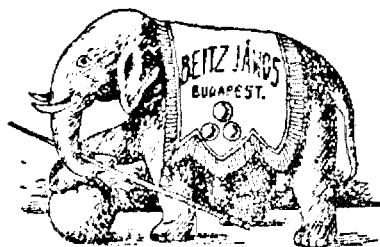
Bile de फिल्des pentru biliard, cheiuri, domino, șac, piele veritabilă franceză pentru cheiu, creta verde și vinată pentru cheiu, tot felul de provisiuni pentru fumat, bile „LIGNUM SANCTUM“ mare asortiment de pănuși de lemn de carpin și corin.

În magazin se pot găsi cheiuri întrebuințate și bile de biliard.

Bile întrebuințate se cumpără pe lingă prețuri bune și se schimbă.

Pinză cea mai fină de Kamgarn și Tuffel pentru masă de biliard se poate găsi ori și cind în magazinul meu.

Modele gratuit.

UNSOARE DE PORC.

Unsoare de porc proaspătă de I-a calitate, acasă pregătit

Slănină proaspătă, bună pentru unsoare, nesărată, cu soric fără cap și pânțece

„ „ nesărată, pentru unsoare, fără soric

„ „ sărată, albă, grasă, fără cap și pânțece

„ „ de jumătate grasă, fără cap și pânțece.

Slănină afumată grasă, fără cap și pânțece

Slănină, papricaș de dobrîțin, în fălii subțire

Cârnaț afumat din carna de porc, se poate mânca așa, în bucăți lungi

„ „ „ „ „ pentru fier

„ „ „ „ „ cu păreche

Șuncă afumată, fălii și coastă fără slănină, uscată

Salamă de I-a calitate, product unguresc.

Crinolin

Caș de șuncă, cârnaț vânătoresc etc.

Cârnaței cu hirean, părechi mici 10 fil., la 50 părechia

Salfalade „bucată” mari 20 „ 50

„ 8 „ 50

Liferează: **Balczár Lajos** prăvălie de export Nyiregyháza. — Telegram-adr.: Balczár bentes Nyiregyháza.

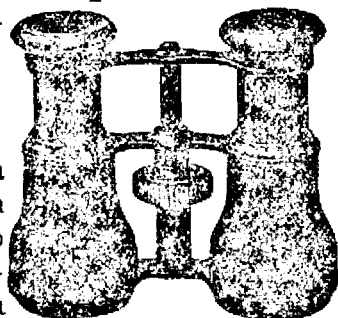
Unelte de fotografiat, gramofone etc. etc. se vind cu prețurile originale de fabrică.

Văzutul cel mai puternic

se poate avea numai cu ajutorul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca perfectă, care se poate cumpăra în cadre deosebite și după o cercetare conștientioasă cu prețurile cele mai ieftine la firma

Hahn és Löbl

Telefon 149. in LUGOJ. Telefon 149.

Comandele cu posta se efectuează precis și prompt.

Cel mai bun și mai ieftin a sortiment pentru procurarea ornamentelor bisericesti, pentru toate bisericile greco-or. române și sârbești, și anume:

odăjdii colorate și negre, acodereminte, prapori mari, steaguri pentru biserici, candelă, cruci, baldachin, ripide, icoane sfinte, icoane ruse-ti de tot felul, icoane istorice etc. etc.

In atelierul meu pregătesc cel mai bogat iconostas și morminte sfinte (pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Cele mai moderne pălări preotesti.

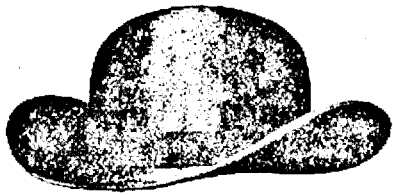
Haine pentru dnii preoți, braue și camilafce. Pregătesc bine și prompt vesminte preotesti, căci am un eritor foarte ist-ți. La dorință dau detaluri și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor servi în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima calitate și cea mai bună; dar vând mai ieftin ca ori unde în alt loc. Comande execut momentan în modul cel mai prompt și mai conștientos.

Catalog ilustrat trimis gratuit.

Cerând comande abundante, rămân cu stimă

Nicola Ivkovics, Ujvidék

strada Duna, casa proprie.

Prima întreprindere de fabricare de sticlă în Seghedin.

Diploma de aur la expoziția din H.-M.-Vásárhely, ținută în anul 1904.

TELEFON Nr. 488

Medalie de argint la expoziția generală din H.-M.-Vásárhely ținută în anul 1904.

SINGER ARMIN

PRĂVĂLIE:

Tisza Lajos-körut 48 * **SZEGED** * Strada Jókai nr. 3.

Magazin de sticle în table. ● Magazin de oglinzi în table.

Fabrică de sticlă și oglinzi aranjată în electricitate.

Diferite forme de firme pentru medici și avocați.

Sticlerie de lux pentru ferestri de salon și biserici în execuție artistică.

Decorație de mobile în stilul cel mai nou și în toate colorile.

Facerea de galantare la edificii și prăvălie.

Primesc spre tocmire vechi oglinzi Primesc lustruire de sticle și ori ce lucru din bransa mea.

Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, care au avantajul că față cu ori ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiast clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% al greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin-

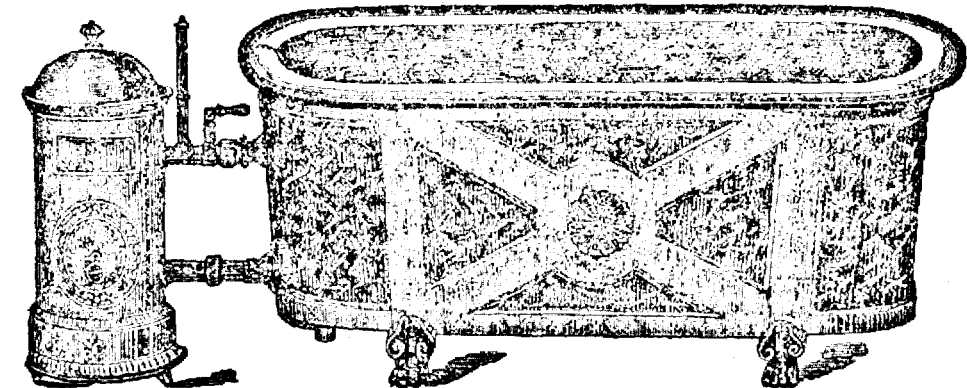
ca căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

Vană de scaldat cu încălzitoare cu cuptor ce încălzește jur-împrejur dela 50 cor. în sus.

Sortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârinate, vane de șezut, vane pentru copii, etc. Primesc instalare de apaducte, de closete engleze și de pompe.

EFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr

Preț-curent gratuit și franco

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier

Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal nesurăietoare, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această bransă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor. " " " lemn " 7 "

AVIS!

Avem onoare a aduce la cunoștință dinstinsului public din Arad și provincie, că mi-am aranjat perfect afacerile și pot continua cu toate puterile

meseria mea de zidărie

deoarece în decursul celor 22 de ani activitatea de sine stătătoare, lucrările mele au fost primite cu mulțumire și satisfacție — îmi iau libertatea a solicita și mai departe protecția On. public asig. dinainte că și de aci înainte mă voi nisui să săvârșesc ori ce lucrare de zidire ce mi-se încrede, cu aceeași soliditate și conștințiositate.

Iau întreprindere ori-ce zidiri noi în ori-ce formă, modificări și reparații după planul și prețul stabilit. Mi-am deschis cancelaria în Str. Leiningen 11 și rog pe On. public să mă protegeze.

Cu stimă: **Weszely J. Pál**, tâmplar

ATENȚIE!

Cel mai vechiu și bun magazin de mașini din com. Ciănad

Glück Samu
MAKÓ.

Life-rează **Mașini de sămănat** după cel mai nou metod,

15 serie 200 fl., ● 17 serie 210 fl., ● 19 serie 225 fl., ● 21 serie 240 floreni.

Cea mai nouă "bicyclă pentru armată „METEOR“ tare cu 65 fl.

Mașini noi de cusut „SINGER“ 80 fl.

CIURURI, TRIERE, MORIȘTE, pluguri de oțal și alte instrumete pentru economie.

Curele și oleuri pentru mașini, unsoare de mașini pe lângă prețurile cele mai ieftine și pe lângă condițiile cele mai favorabile de platire.

Pe durata sezonului
de Toamnă.

Fischer Simon

ARAD,
Szabadság-tér
* nr. 12 *

Mare prăvălie de rufe.

Intre măce
rii Glück
* Koch *

Catalog de prețuri senzațional de ieftine

Pentru copii clasă separată.

Cravate pentru copii!

Cravate de spălat (ciucur)	10 cruceri.
" " " regatta	15 cr.
" " " mătăsă	25 "
" " " regatta	25 "
" " " plastron	29 "

Cămăși pentru copii!

Cămăși călcate aibe	95 cr.
" din șifon veritabil	1.05 "
" " " cu piept moale	1.25 "
" de tot fine	1.45 "
Gulere și mangette de calitate foarte bună.	

Pălării pentru copii!

Pălării de toamnă	75 cr.
" negre și colorate	98 "
" mai fine	1.25 "
" elegante	1.35 "
" cu căptușală de mătăsă	1.50 "

Căciuli pentru copii!

Căciuli de sport din pânură coțecată	35 cr.
" " " " vinată	50 "
" " " " cheviot	65 "
" de matroz din materie vinată și roșie	75 "
" din mătăsă	1.15 "

Ploiere pentru copii!

Ploier din croise	95 cr.
" " clott	1.15 "
" " canelab	1.45 "
" " serge	1.60 "
" " mătăsă	1.75 "

Batiste pentru copii!

Batiste ilustrate	05 cr.
" din șifon alb	08 "
" " pânză	11 "
" " " mai fină	14 "
" " batist color at	15 "

Ghiozane (fașcă) de școală!

Ghiozane din pânză cernă	35 cr.
" colorate cu chipuri	45 "
" din pânză scutită de apă	50 "
" " materie bună trainică	60 "
" " piele	75-1.50 "

Giorapi pentru copii cu patentă, făcuți de rob!

Giorapi cu preți după mărime	
" patent de calitate bună	12-27 cr.
" " " diamant negru	19-38 "
" " " cu călcăi dublu	27-45 "
" " " de cea mai bună calitate	32-57 "

Deosebiți articlii pentru copii!

Nadrugi cu țituri de gummi	19-35 cr.
Briceag cu plesele de os alb și șur	20-30 "
Perii pentru dinți	10-25 "
Portmoneu de bani din piele	10-50 "
Calamare de buzunar patent	25-50 "

Clasa modei de bărbați. Catalog ieftin!

Rufe albe bărbătești!

Cămăși colorate cu pept moale	1.15 cr.
" din șifon cu pept piquet	1.35 "
" " sephir englez colorate	1.45 "
" de tot fine cu aept damast	1.65 "
" speciale vârgate drapa	1.75 "

Pălării bărbătești nouăți!

Pălării barb. de calitate bună	1.25 cr.
" " " " mai sigură	1.50 "
" " colorate și negre, formă nouă	1.75 "
" " elegante, fină de lână	2.00 "
" " cele mai fine de iepure	2.50 "

Ploiere pentru bărbați!

Ploiere de croise	1.15 cr.
" bune din clott	1.35 "
" trainice din canela	1.50 "
" din mătăsă gloria	1.75 "
" " " fină	1.95 "

Năframe pentru bărbați în deposit uriaș!

Năframi de batista frumoase	11 cr.
" " regatta	19 "
" " mătăsă	25 "
" " " regatta admirabile	35 "
" din " curată	50 "

Diferiți articli de modă pentru bărbați!

Mare asortiment de batiste, bucata	19-25 cr.
Țititoare de nădrugi de cal. bună	35-50 "
Legătoare de cioapi " " "	39-50 "
Mulțime de nasturi pentru magnette	25-50 "
Ismene de köpper, calitate bună	95 "

Giorapi bărbătești!

Giorapi de macco coloare naturală	19 cr.
" colorați și negri, părechia	25 "
" vargați de modă	29 "
" special, de cel mai nou model	35 "
" din apă curată	45 "

Clasa modei pentru dame.

Rufe albe femeiești!

Cămăși fem. din șifon, decorate cu broderie	85 cr.
" de madipul cu broderie minunată	1.15 "
" din pânză fină brodată cu mâna	1.50 "
" " batist franc. colorate	1.75 "
" " pânză de rumburg ptr trousseau	2.00 "

Diferiți articli de modă pentru femei!

Ploiere pentru dame	1.75 cr.
Brăue de mătăsă negre și în color	50-95 "
" " " cu gummi " " "	95-1.50 "
Giantă de piele mai nouă	45-1.90 "
Cravate de mătăsă și gulere.	

Giorapi pentru femei!

Giorapi legați negri și în color părechia	35 cr.
" după cea mai nouă modă cu vargi	39 "
" din apă curată	50 "
" " flor negru	65 "
" " " de tot fin	95 "